

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
OSIGURANJE

Zagreb, studeni 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O ZAVODU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2016.	12
	Ciljevi i područja revizije	12
	Metode i postupci revizije	12
	Nalaz za 2016.	13
III.	MIŠLJENJE	35

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/17-01/14
URBROJ: 613-02-01-17-11

Zagreb, 15. studenoga 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA 2016.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: Zavod) za 2016.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 10. travnja do 15. studenoga 2017.

I. PODACI O ZAVODU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Zavod obavlja poslove provedbe prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja propisane Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 80/13 i 137/13) (dalje u tekstu: Zakon) te poslove dopunskog zdravstvenog osiguranja propisane Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06, 150/08 i 71/10).

U provedbi prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, Zavod obavlja poslove provođenja politike razvoja i unaprjeđenja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, poslove u vezi s ostvarivanjem prava i obveza osiguranih osoba, planira novčana sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja te plaća usluge ugovornim subjektima Zavoda na temelju ispostavljenih računa i povijesti bolesti, otpusnih pisama, odnosno druge odgovarajuće dokumentacije, predlaže ministru nadležnom za zdravlje opseg prava na zdravstvenu zaštitu iz Zakona, daje prijedlog ministru nadležnom za zdravlje za izradu plana i programa mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja te plana i programa mjera specifične zdravstvene zaštite, daje mišljenje osnivaču zdravstvene ustanove o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove u mreži javne zdravstvene službe te daje mišljenje zdravstvenom radniku o opravdanosti osnivanja privatne prakse u mreži javne zdravstvene službe, obavlja poslove ugovaranja s provoditeljima zdravstvene zaštite, utvrđuje cijenu zdravstvene zaštite u ukupnom iznosu za punu vrijednost pojedine zdravstvene usluge iz obveznog zdravstvenog osiguranja, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, osigurava provedbu propisa Europske unije i međunarodnih ugovora u dijelu koji se odnosi na obvezno zdravstveno osiguranje, obavlja nadzor nad ispunjavanjem ugovornih obveza ugovornih subjekata Zavoda sukladno Zakonu, propisima donesenim na temelju Zakona, općim aktima Zavoda i zaključenom ugovoru, provodi istraživanja, statističke obrade i izrađuje izvješća u vezi ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja te uređuje ostala pitanja vezana uz ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Pored navedenih poslova, obavlja i poslove vezane uz održavanje informacijskog sustava za potrebe provođenja zdravstvene zaštite prema posebnom nalogu ministra nadležnog za zdravlje.

U provedbi dopunskog zdravstvenog osiguranja, Zavod planira novčana sredstva dopunskog zdravstvenog osiguranja, utvrđuje vrstu i cijenu police, obavlja poslove ugovaranja dopunskog zdravstvenog osiguranja, vodi evidencije u svrhu osiguravanja podataka za provođenje dopunskog zdravstvenog osiguranja, obavlja nadzor nad uplatom premija te vodi postupke za njezinu prisilnu naplatu.

Za obavljanje djelatnosti, uz Direkciju kao središnju ustrojstvenu jedinicu, ustrojena su četiri regionalna ureda u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku te 16 područnih službi. U okviru regionalnih ureda i područnih službi ustrojene su ispostave u skladu s općim aktom o unutarnjem ustrojstvu Zavoda. U regionalnim uredima i područnim službama se utvrđuju prava i provođenje obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja, obrada i kontrola računa za zdravstvene usluge, prvostupanjski upravni postupak o pravima iz zdravstvenog osiguranja, kontrola privremene nesposobnosti za rad te provođenje zdravstvenog osiguranja po sporazumima o socijalnom osiguranju s drugim državama. Regionalni uredi i područne službe obavljaju i druge prateće poslove, kao što su računovodstveni i statistički, pravni i svi drugi poslovi utvrđeni općim aktom o unutarnjem ustrojstvu Zavoda.

Tijela Zavoda su Upravno vijeće, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja.

Upravno vijeće ima devet članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra zdravlja na četiri godine (tri predstavnika Gospodarsko - socijalnog vijeća, po dva predstavnika osiguranih osoba i pružatelja zdravstvenih usluga - zdravstvenih radnika te po jednog predstavnika ministarstva nadležnog za zdravlje i Zavoda).

Upravno vijeće donosi Statut, poslovnik o radu i druge opće akte, financijski plan i završni račun, nadzire izvršenje financijskog plana, usvaja izvješće o financijskom poslovanju, donosi mjere za uravnoteženje prihoda i rashoda kada je u poslovanju Zavoda u tromjesečnom razdoblju iskazan višak rashoda nad prihodima, donosi izvješća o godišnjem radu i poslovanju Zavoda, bira i razrješava predsjednika i zamjenika predsjednika Upravnog vijeća, određuje visinu mjesečne naknade za rad članova Upravnog vijeća Zavoda i njegovih radnih tijela, imenuje članove povjerenstva za provođenje javnog natječaja za imenovanje ravnatelja i zamjenika ravnatelja Zavoda, daje upute, preporuke, smjernice za rad i mišljenja o pojedinim pitanjima ravnatelju Zavoda, odlučuje o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za stjecanje, opterećenje ili otuđenje imovine u slučajevima utvrđenim Statutom te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim Zakonom, drugim propisom, Statutom i drugim općim aktom Zavoda. Upravno vijeće sastaje se po potrebi, a odluke donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova.

Od 18. lipnja 2014. do 11. svibnja 2016. vršiteljica dužnosti ravnateljice, odnosno ravnateljica Zavoda bila je Tatjana Prenda Trupec, mag. ing. el., MBA. Od 12. svibnja 2016. vršitelj dužnosti ravnatelja Zavoda je mr. sc. Fedor Dorčić, dr. med. spec. Početkom 2016. Zavod je imao 2 320, a koncem godine 2 321 zaposlenika.

Planiranje

Financijski plan Zavoda za 2016. je iznosio 22.330.402.429,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2016. te preraspodjelom proračunskih sredstava plan je povećan za 191.994.656,00 kn te iznosi 22.522.397.085,00 kn. Planirani izvori financiranja su prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje u iznosu 18.242.000.000,00 kn ili 81,0 %, prihodi iz proračuna i pomoći iz inozemstva u iznosu 2.592.457.085,00 kn ili 11,5 %, prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima u iznosu 1.677.020.000,00 kn ili 7,4 % te drugi prihodi u iznosu 10.920.000,00 kn ili 0,1 %. Rashodi su planirani u okviru tri programa: Obvezno zdravstveno osiguranje, Dobrovoljno zdravstveno osiguranje i Projekti EU. Planirano je provođenje 22 aktivnosti te dva kapitalna projekta.

Vrijednosno su značajniji rashodi planirani za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 18.010.152.740,00 kn, zdravstvenu zaštitu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u iznosu 1.259.179.000,00 kn, naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad u iznosu 1.064.168.406,00 kn, naknade za redovan rodiljni dopust u iznosu 850.000.000,00 kn, liječenje inozemnih osiguranika u iznosu 400.000.000,00 kn, administraciju i upravljanje obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 327.969.350,00 kn, naknade plaća zbog privremene nesposobnosti za rad uslijed priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti u iznosu 197.000.000,00 kn te naknade građanima i kućanstvima za ostale isplate u novcu u iznosu 192.000.000,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2017. i 2018. Prema spomenutim projekcijama, za 2017. su planirani rashodi u iznosu 22.414.245.054,00 kn, a za 2018. u iznosu 22.516.305.752,00 kn.

Financijski izvještaji

Zavod vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 23.725.904.027,00 kn, što je za 1.569.802.962,00 kn ili 7,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su za 2016. ostvareni za 1.203.506.942,00 kn ili 5,3 % više od planiranih. Zavod od 1. siječnja 2015. nije u sustavu državne riznice.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	18.121.281.521,00	18.468.680.704,00	101,9
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	50.366,00	365.147,00	725,0
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	1.618.790.282,00	2.650.795.805,00	163,8
4.	Prihodi od imovine	14.520.809,00	14.018.040,00	96,5
5.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	2.400.422.174,00	2.590.836.455,00	107,9
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	283.829,00	703.532,00	247,9
7.	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	752.084,00	504.344,00	67,1
	Ukupno	22.156.101.065,00	23.725.904.027,00	107,1

Prihodi su veći u odnosu na prethodnu godinu, između ostalog, i zbog provedenog prijeba međusobnih potraživanja i obveza Zavoda i nositelja zdravstvenog osiguranja Bosne i Hercegovine, koja su nastala u razdoblju od 2001. do 2015. u iznosu 763.390.166,00 kn.

Od ukupno ostvarenih prihoda u iznosu 23.725.904.027,00 kn, na prihode po osnovi obveznog zdravstvenog osiguranja se odnosi 22.397.351.224,00 kn ili 94,4 %, a na prihode dopunskog zdravstvenog osiguranja 1.328.552.803,00 kn ili 5,6 % ukupnih prihoda.

Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje ostvareni u iznosu 18.468.680.704,00 kn, veći su za 347.399.183,00 kn ili 1,9 % od ostvarenih u 2015. i čine 77,8 % ukupnih prihoda. Na povećanje prihoda od doprinosa utjecalo je i povećanje broja aktivnih osiguranika, kojih je u 2016. bilo 1 497 178, što je za 30 524 ili 2,1 % više u odnosu na 2015., kada je prosječno bilo 1 466 654 osiguranika.

Zavod je u 2016. evidentirao prosječno 4 298 008 osiguranika, što je za 27 844 osiguranika ili 0,6 % manje u odnosu na 2015., kada je prosječno evidentirano 4 325 852 osiguranika. Od ukupnog broja aktivnih osiguranika, 702 586 osiguranika ili 46,9 % čine žene, a 794 592 osiguranika ili 53,1 % čine muškarci. Nadalje, evidentirano je 1 062 534 umirovljenika, što je 981 umirovljenika više u odnosu na prethodnu godinu. Prosječno je evidentirano 19 044 poljoprivrednika, što je 2 801 poljoprivrednik ili 12,8 % manje u odnosu na 2015., kada je evidentirano 21 845. U strukturi osiguranika, aktivni osiguranici čine 34,8 %, umirovljenici 24,7 %, članovi obitelji 16,3 %, ostali osiguranici 23,7 % te poljoprivrednici 0,5 % ukupnog broja osiguranika. Od prosječnog broja osiguranika, 3 597 899 osoba ili 83,7 % su nositelji osiguranja, dok su 700 109 osoba ili 16,3 % članovi obitelji.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu 2.650.795.805,00 kn, što je za 1.032.005.523,00 kn ili 63,8 % više od ostvarenih u 2015. Odnose se na ostale prihode za posebne namjene u iznosu 1.162.140.383,00 kn, prihode od premije dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 837.989.502,00 kn, prihode s osnove sufinanciranja cijene usluge, participacije i drugo u iznosu 583.708.613,00 kn, ostale nespomenute prihode po posebnim propisima u iznosu 66.952.622,00 kn te prihode na temelju nadoknada prethodnih godina u iznosu 4.685,00 kn.

U okviru ostalih prihoda za posebne namjene značajniji su prihodi od inozemnih osiguravatelja u iznosu 1.114.070.728,00 kn te prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u iznosu 47.891.809,00 kn.

Zavod ostvaruje prihode od inozemnih osiguravatelja na temelju dvostranih ugovora o socijalnom osiguranju koje je Republika Hrvatska zaključila s pojedinim zemljama. Tijekom 2016. naplaćeni su prihodi od inozemnih osiguravatelja u iznosu 288.265.910,00 kn, dok je za razliku u iznosu 825.804.818,00 kn proveden prijeboj s Bosnom i Hercegovinom u iznosu 763.390.166,00 (od čega s Republikom Srpskom u iznosu 442.960.387,00 kn, te Federacijom Bosne i Hercegovine u iznosu 320.429.779,00 kn), Njemačkom u iznosu 45.947.144,00 kn, Republikom Srbijom u iznosu 15.782.937,00 kn i Crnom Gorom u iznosu 684.571,00 kn. Međusobnim prijebojem između Zavoda i tijela za vezu Bosne i Hercegovine obuhvaćene su obveze i potraživanja s osnove paušalne naknade troškova zdravstvene zaštite koje su nastale u razdoblju od 2001. do 2015. Rashodi su iskazani u godinama nastanka pružanja zdravstvene usluge.

Prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti ostvareni su u iznosu 47.891.809,00 kn. Odnose se na sredstva koja izdvajaju društva za osiguranje u visini 4,0 % naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. U odnosu na 2015., kada su ostvareni u iznosu 48.125.270,00 kn, manji su za 233.461,00 kn ili 0,5 %.

Prihodi s osnove sufinanciranja cijene usluge, participacije i drugo u iznosu 583.708.613,00 kn, odnose se na sredstva sudjelovanja osigurane osobe u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (za osiguranike koji imaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja) u iznosu 527.681.120,00 kn te prihode od sudjelovanja (naplaćena gotovina i od drugih osiguravajućih društava) u iznosu od 56.027.493,00 kn.

U okviru prihoda od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna, vrijednosno značajniji su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 2.450.000.000,00 kn, koji se ostvaruju sukladno članku 72. i 82. Zakona. Čine ih prihodi od doprinosa za nezaposlene osobe, prihodi od posebnog poreza na duhanske prerađevine, prihodi od doprinosa za osobe kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda, dodatni doprinos za osiguranike korisnike mirovina po propisima o mirovinskom osiguranju i prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine 174/04, 92/05, 02/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10, 55/11, 140/12, 19/13, 33/13, 148/13 i 92/14) te prihodi za dopunsko zdravstveno osiguranje za koje se policu osiguranja pokriva na teret državnog proračuna. Prema izračunu Zavoda, Zavod je trebao u 2016. ostvariti sredstva iz državnog proračuna u iznosu 4.238.900.410,00 kn, od čega za doprinose osiguranika čija se zdravstvena zaštita financira iz državnog proračuna u skladu s odredbama članaka 7., 15., 39., 72., 79. i 82. Zakona u iznosu 2.118.312.008,00 kn (ostvareno 779.349.364,00 kn), od posebnog poreza na duhanske prerađevine 1.425.716.528,00 kn (ostvareno 1.190.650.636,00 kn) te premije dopunskog zdravstvenog osiguranja za osiguranike čije se premije, u skladu s odredbama članka 14 b. Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, financiraju iz državnog proračuna 694.871.874,00 kn (ostvareno 480.000.000,00 kn).

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija odnose se na prihode ostvarene od zakupa poslovnih prostora i stanova.

Ukupni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja su ostvareni u iznosu 1.328.552.803,00 kn, od čega se na prihode od premije dopunskog zdravstvenog osiguranja uplaćenih od osiguranika dopunskog zdravstvenog osiguranja odnosi 837.989.502,00 kn, prihode za premije koje se plaćaju iz državnog proračuna 480.000.000,00 kn (evidentirane u okviru prihoda iz proračuna), prihode od zateznih kamata u iznosu 7.410.284,00 kn te druge prihode u iznosu 3.153.017,00 kn. Prema podacima Zavoda, ukupni rashodi dopunskog zdravstvenog osiguranja su ostvareni u iznosu 1.276.566.348,00 kn te je ostvaren višak u iznosu 51.986.455,00 kn.

Ukupan broj osiguranika, odnosno zaključenih ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju u 2016. je 2 580 914 i manji je za 16 917 ili 0,7 % od broja osiguranika u 2015. (2 597 831). Od ukupnog broja osiguranika dopunskog zdravstvenog osiguranja, na osiguranike koji sami plaćaju premiju odnosi se 1 705 412 ili 66,1 %, dok se na osiguranike koji, u skladu s odredbama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, ostvaruju pravo na plaćanje premije iz državnog proračuna, odnosi 875 502 ili 33,9 % ukupnog broja osiguranika (osigurane osobe s invaliditetom koje imaju 100 % oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima, osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolešću zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi, darivatelje dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja, dobrovoljne davatelje krvi s više od 35 davanja za muškarce, odnosno s više od 25 davanja za žene, redovite učenike i studente starije od 18 godina, osigurane osobe čiji ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 45,6 % proračunske osnovice, a za osiguranike samce, ako im prihodovni cenzus u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 58,3 % proračunske osnovice).

Broj osiguranika, koji ostvaruju pravo na financiranje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna je u 2016. smanjen za 98 530 osiguranika ili 10,1 % u odnosu na prethodnu godinu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 23.029.196.616,00 kn, što je za 283.017.766,00 kn ili 1,2 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	228.335.272,00	236.956.279,00	103,8
2.	Materijalni rashodi	97.599.207,00	99.713.209,00	102,2
3.	Financijski rashodi	21.403.334,00	22.939.559,00	107,2
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	22.354.411.851,00	22.630.259.183,00	101,2
5.	Ostali rashodi	24.197.050,00	21.617.896,00	89,3
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	14.231.095,00	17.710.490,00	124,4
7.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	6.001.041,00	0,00	-
	Ukupno	22.746.178.850,00	23.029.196.616,00	101,2
	Višak prihoda	0,00	696.707.411,00	-
	Manjak prihoda	590.077.785,00	0,00	-

Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 22.630.259.183,00 kn ili 98,3 %, rashode za zaposlene u iznosu 236.956.279,00 kn ili 1,0 % te materijalne rashode u iznosu 99.713.209,00 kn ili 0,4 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene u iznosu 236.956.279,00 kn odnose se na plaće (bruto) u iznosu 193.709.966,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 33.111.942,00 kn te ostale rashode za zaposlene u iznosu 10.134.371,00 kn.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 99.713.209,00 kn, što je za 2.114.002,00 kn ili 2,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajniji se odnose na rashode za usluge u iznosu 70.869.937,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 13.507.320,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 9.102.564,00 kn te ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu 5.597.485,00 kn.

U okviru rashoda za usluge značajniji se odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 19.634.080,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 19.351.640,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 12.764.429,00 kn te računalne usluge u iznosu 5.586.043,00 kn.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvareni su u iznosu 22.630.259.183,00 kn, što je za 275.847.332,00 kn ili 1,2 % više u odnosu na prethodnu godinu.

Odnose se na rashode za zdravstvenu zaštitu u iznosu 20.260.904.343,00 kn, naknade osiguranicima (zbog bolesti i invalidnosti, roditeljske naknade, naknade plaća hrvatskim braniteljima, naknade zbog privremene nesposobnosti za rad i isplate osiguranicima za ozljede na radu i profesionalna oboljenja, specijalizacije i pripravnike i drugo) u iznosu 2.369.287.713,00 kn te ostale naknade građanima i kućanstvima u novcu u iznosu 67.127,00 kn.

Rashodi za zdravstvenu zaštitu ostvareni u iznosu 20.260.904.343,00 kn čine 88,0 % ukupnih rashoda. Ostvareni su za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 18.963.834.467,00 kn, zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 1.212.836.553,00 kn te zaštitu na radu i profesionalne bolesti u iznosu 84.233.323,00 kn. Najveći dio rashoda vezanih za ozljede na radu iskazan je u okviru zdravstvene zaštite obveznog zdravstvenog osiguranja iz razloga što u trenutku nastanka ozljede na radu, kada su i najveći rashodi vezani za zbrinjavanje i liječenje osiguranika, ozljeda na radu nije evidentirana, nego se priznaje naknadno.

U okviru rashoda za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja, vrijednosno značajniji se odnose na bolničku zdravstvenu zaštitu u iznosu 8.185.744.432,00 kn ili 35,5 %, lijekove na recepte u iznosu 3.203.161.159,00 kn ili 13,9 %, te primarnu zdravstvenu zaštitu u iznosu 3.075.041.380,00 kn ili 13,4 % ukupnih rashoda.

Rashodi za bolničku zdravstvenu zaštitu ostvareni su u iznosu 8.185.744.432,00 kn i čine 35,5 % ukupnih rashoda. U odnosu na 2015., kada su ostvareni u iznosu 8.551.840.306,00 kn, manji su za 366.095.874,00 kn ili 4,3 %. Zavod i bolničke ustanove tijekom 2016. nisu zaključivali nove ugovore, nego su ugovori zaključeni za razdoblje od 1. travnja do 31. prosinca 2015. produjivani dodacima ugovoru (tromjesečno i polugodišnje). Pojedine bolničke ustanove u 2016. nisu dostavile potpisane dodatke ugovoru o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja koji se odnose na razdoblje od siječnja do prosinca 2016. Nadalje, dio bolničkih zdravstvenih ustanova u 2016. nije opravdao primljena sredstva, odnosno ispostavljeno je manje računa u iznosu 40.819.822,00 kn, što je evidentirano u okviru predujmova. Ukupni predujmovi iz 2014., 2015. i 2016. iznose 175.782.409,00 kn. Veći broj ustanova sa Zavodom nije potpisao zapisnike o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada za 2016. za aktivnosti stacionarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite te za posebno skupe lijekove. Po osnovi usklađenja izvršenog rada i primljenih sredstava, u 2016. bolničkim zdravstvenim ustanovama vraćeni su računi u iznosu 462.953.427,00 kn.

Vrijednosno značajnije naknade osiguranicima odnose se na naknade za bolovanja u iznosu 1.091.915.847,00 kn i naknade za roditeljski dopust u iznosu 844.579.612,00 kn.

U 2016., rashodi za primarnu zdravstvenu zaštitu su veći za 1,5 % u odnosu na 2015. Bolničke zdravstvene ustanove su u 2016. ostvarile sredstva za posebno skupe lijekove, eksplantacije, transplantacije, intervencijsku kardiologiju i neurologiju, umjetne pužnice, te transfuzijsku medicinu u iznosu 1.253.586.546,00 kn.

Vrijednosno značajni su rashodi za nabavu lijekova na recepte u iznosu 3.203.161.159,00 kn, što je 89.659.510,00 kn ili 2,9 % više od prethodne godine kada su iznosili 3.113.501.649,00 kn.

Tijekom 2016. na važeće liste lijekova uvršteno je 265 novih pakiranja lijekova, od toga 196 na Osnovnu listu lijekova, a 69 na Dopunsku listu lijekova. Koncem 2016., na važećim listama lijekova Zavoda ukupno je 4 419 različitih pakiranja lijekova, od kojih 3 612 na Osnovnoj listi lijekova, a 807 na Dopunskoj listi lijekova.

Za posebno skupe lijekove utrošeno je 933.513.160,00 kn, što je 186.076.384,00 kn ili 24,9 % više od istih rashoda u 2015., kada su iznosili 747.436.776,00 kn. Potrošnja posebno skupih lijekova raste, s obzirom na to da su na popis stavljani iznimno skupi lijekovi koji se primjenjuju u liječenju rijetkih bolesti.

Zavod ne provodi postupke javne nabave za lijekove na recept, jer prema mišljenju Uprave za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, u postupcima nabave Zavod nije naručitelj koji zaključuje ugovore o nabavi u smislu Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14) te nije obvezan primijeniti postupke nabave prema odredbama navedenog Zakona.

Rashodi za ortopedske uređaje i pomagala su iznosili 753.190.944,00 kn, što je za 57.213.764,00 kn ili 8,2 % više u odnosu na 2015. Tijekom 2016., na Popisu pomagala koja su propisana Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima (Narodne novine 7/12, 14/12, 23/12, 25/12, 45/12, 69/12, 85/12, 92/12, 119/12, 147/12, 21/13, 38/13, 93/13, 119/13, 125/13, 129/13, 136/13, 141/13, 154/13, 11/14, 12/14, 22/14, 34/14, 45/14, 54/14, 59/14, 86/14, 92/14, 119/14, 129/14, 149/14, 17/15, 29/15, 41/15, 62/15, 77/15, 86/15, 124/15, 129/15, 132/15, 139/15, 25/16, 30/16, 53/16, 94/16, 106/16, 108/16, 36/17), uključeno je 29 istovrsnih ortopedskih pomagala, tj. novih pomagala koja zadovoljavaju standard pomagala propisan u Popisu, po 10,0 % nižoj cijeni od dotadašnje, kao i dodatni rezervni dijelovi za invalidska kolica i potrošni materijali.

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 22.939.559,00 kn i veći su za 1.536.225,00 kn ili 7,2 % u odnosu na 2015., a najvećim dijelom se odnose na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 19.333.551,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji ostali rashodi se odnose na naknade šteta fizičkim i pravnim osobama u iznosu 21.609.896,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni u iznosu 17.710.490,00 kn, veći su za 3.479.395,00 kn ili 24,4 % u odnosu na 2015. Povećana su ulaganja u računalne programe za 5.942.538,00 kn ili 707,0 %, od čega se na ulaganje u Centralni zdravstveni informacijski sustav Republike Hrvatske (dalje u tekstu: CEZIH) odnosi 5.790.650,00 kn.

U 2016. je ostvaren višak prihoda u iznosu 696.707.411,00 kn, od čega se na višak prihoda obveznog zdravstvenog osiguranja odnosi 644.720.956,00 kn te višak prihoda dopunskog zdravstvenog osiguranja 51.986.455,00 kn.

Preneseni manjak prihoda i primitaka za pokriće iz prethodnog razdoblja je iznosio 2.667.755.049,00 kn te je u naredno razdoblje prenesen manjak prihoda i primitaka za pokriće iz prethodnog razdoblja u iznosu 1.970.956.063,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 11.318.791.438,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2016.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2016.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	212.801.822,00	217.890.763,00	102,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	6.425.192,00	6.425.192,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	158.192.470,00	162.199.145,00	102,5
1.3.	Postrojenja i oprema	20.051.780,00	14.808.157,00	73,8
1.4.	Prijevozna sredstva	1.133,00	0,00	-
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	21.437.189,00	20.306.242,00	94,7
1.6.	Druga nefinancijska imovina	6.694.058,00	14.152.027,00	211,4
2.	Financijska imovina	12.127.821.278,00	11.100.900.675,00	91,5
2.1.	Novčana sredstva	307.400.853,00	568.429.559,00	184,9
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	207.730.035,00	197.388.481,00	95,0
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	75.995.160,00	66.721.760,00	87,8
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	11.534.175.724,00	10.266.179.489,00	89,0
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	2.519.506,00	2.181.386,00	86,6
	Ukupno imovina	12.340.623.100,00	11.318.791.438,00	91,7
3.	Obveze	3.223.925.248,00	2.778.284.652,00	86,2
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	3.222.679.916,00	2.778.078.413,00	86,2
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	940.770,00	206.239,00	21,9
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	304.562,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	9.116.697.852,00	8.540.506.786,00	93,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	12.340.623.100,00	11.318.791.438,00	91,7
	Izvanbilančni zapisi	1.490.386.670,00	1.497.203.036,00	100,5

Koncem 2016., vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora je za 1.021.831.662,00 kn ili 8,3 % manja u odnosu na stanje početkom 2016. Smanjenje imovine i vlastitih izvora većim dijelom je posljedica prijeba međusobnih obveza Zavoda i nositelja zdravstvenog osiguranja Bosne i Hercegovine koje su nastale od 2001. do 2015.

Ukupna potraživanja koncem 2016. su iskazana u iznosu 10.465.749.356,00 kn, što je za 1.278.675.909,00 kn ili 10,9 % manje u odnosu na konac 2015., kada su iznosila 11.744.425.265,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 10.266.179.489,00 kn, depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu 197.388.481,00 kn te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 2.181.386,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja se odnose na potraživanja za doprinose obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 8.183.749.764,00 kn ili 78,2 %, potraživanja za premije dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 1.539.832.260,00 kn ili 14,7 % te potraživanja od inozemnih osiguravatelja zdravstvene zaštite u iznosu 386.215.893,00 kn ili 3,7 % ukupnih potraživanja. Prema financijskim izvještajima, dospjela potraživanja koncem 2016. iskazana su u iznosu 8.632.733.274,00 kn, od čega se na obvezno zdravstveno osiguranje odnosi 8.530.085.606,00 kn te dopunsko zdravstveno osiguranje 102.647.668,00 kn.

Od 2015., izlaskom Zavoda iz sustava državne riznice, u poslovnim knjigama Zavoda vodi se sintetička evidencija doprinosa, na temelju mjesečnih podataka dostavljenih od Ministarstva financija - Porezne uprave (dalje u tekstu: Porezna uprava), dok analitičku evidenciju i naplatu doprinosa i nadalje obavlja Porezna uprava.

Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 2.181.386,00 kn se odnose na potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, a prodani su na obročnu otplatu.

Novčana sredstva u iznosu 568.429.559,00 kn se odnose na novčana sredstva dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 385.101.720,00 kn te obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 183.327.839,00 kn.

Obveze iskazane koncem 2016. u iznosu 2.778.284.652,00 kn (od čega obveze za obvezno zdravstveno osiguranje 2.620.426.236,00 kn i obveze dopunskog zdravstvenog osiguranja 157.858.416,00 kn), manje su za 445.640.596,00 kn ili 13,8 % od obveza iskazanih koncem 2015., kada su iznosile 3.223.925.248,00 kn.

U odnosu na konac 2015., značajnije su smanjene obveze Zavoda prema nositeljima inozemnog zdravstvenog osiguranja (paušal i stvarni trošak) u iznosu 667.839.420,00 kn, obveze po računima (dijagnostičko terapijske skupine) u iznosu 89.845.566,00 kn te obveze za zdravstvenu zaštitu (dopunsko zdravstveno osiguranje) u iznosu 47.463.674,00 kn. Povećane su obveze za lijekove na recepte u iznosu 346.528.166,00 kn te obveze za ljekarničke usluge u iznosu 51.925.977,00 kn.

Vrijednosno značajnije obveze se odnose na obveze za lijekove na recept u iznosu 1.268.762.386,00 kn, prema inozemnim osigurateljima za liječenje hrvatskih osiguranika u iznosu 236.043.014,00 kn (najvećim dijelom se zatvaraju prijebijem) te za ljekarničke usluge u iznosu 187.177.462,00 kn.

Prema podacima u financijskim izvještajima, dospjele obveze koncem 2016. iskazane su u iznosu 875.505.201,00 kn.

Vrijednosno značajniji izvanbilančni zapisi se odnose na potencijalne obveze vezane uz sudske sporove u iznosu u iznosu 654.046.525,00 kn te potraživanja za doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje od 1994. do 1998., koje je Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: HZMO), prema tada važećim propisima, trebao plaćati za korisnike mirovina u iznosu 641.828.527,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2016.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji mogu imati značajan učinak na financijske izvještaje
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Zavoda

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Zavoda. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima su uspoređeni s planiranim i podacima iz prethodnog razdoblja u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima i tisku. U postupku revizije provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave, koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Zavoda. Obavljeni su razgovori s vršiteljem dužnosti ravnatelja, pomoćnicima, rukovoditeljima službi i odjela te drugim zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o poslovnim događajima.

Nalaz za 2016.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenja naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, planiranje, računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, prihodi, rashodi i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2016. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, računovodstveno poslovanje, prihode, obveze, korištenje službenih vozila i zakup parkirališnih mjesta, računalni program Centralni zdravstveni informacijski sustav Republike Hrvatske, sustav izvještavanja zdravstvenih ustanova, certificiranje sustava upravljanja Zavodom i evidenciju ugovora.

1. Izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama
 - 1.1. Državni ured za reviziju je u prošlim revizijama utvrdio određene nepravilnosti i propuste i Zavodu je naloženo da ih ukloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti i propusti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Zavod je dostavio očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2016. je utvrđeno prema kojim nalogima je postupljeno, koji nalozi i preporuke su u postupku izvršenja te po kojim nalogima nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- revizijom za 2015. je utvrđeno da su potraživanja od nositelja zdravstvenog osiguranja u Bosni i Hercegovinu koncem 2014. iznosila 676.814.619,00 kn (nastala od 2001. do 2014.), a obveze prema navedenim nositeljima zdravstvenog osiguranja 700.453.492,00 kn; Revizijom obavljenom za 2016. je utvrđeno da je proveden prijebor međusobnih potraživanja i obveza koja su nastala od 2001. do 2016. između Zavoda i nositelja zdravstvenog osiguranja u Bosni i Hercegovini
- revizijom za 2015. je utvrđeno da je Zavod u 2015. uputio vjerovnicima i dužnicima (sa značajnim iznosima potraživanja, odnosno obveza) izvode otvorenih stavaka, za koje većim dijelom nisu dostavljene obavijesti o prihvaćanju ili odbijanju; Između ostalog, obavijest o prihvaćanju potraživanja za više plaćene posebno skupe lijekove, nije dostavio jedan dobavljač čiji je dug koncem 2014. evidentiran u iznosu 10.621.027,00 kn, a odnosi se na obveze obračunane prema ugovoru i dodatku ugovora zaključenom u 2010.; Ugovorom se dobavljač obvezao, na temelju ispostavljenih računa Zavodu izvršiti povrat novčanih sredstava za prekoračenje ugovorene potrošnje lijekova isporučene zdravstvenim ustanovama; Dobavljač je za 2010. izvršio povrat sredstava, međutim za 2011. i 2012. ugovorena sredstva za prekoračenje potrošnje lijekova u iznosu 10.621.027,00 kn nisu doznačena; Revizijom obavljenom za 2015. je utvrđeno da navedena potraživanja nisu naplaćena do vremena obavljanja revizije (rujan 2016.), a prema pisanom obrazloženju, vode se pregovori u vezi naplate; Zatezne kamate nisu obračunane;

Revizijom za 2016. je utvrđeno da je Zavod u rujnu 2016. pokrenuo postupak prisilne naplate navedenog potraživanja putem javnog bilježnika koji je donio Rješenje o ovrsi; Ovršenik je u listopadu 2016. podnio prigovor; Predmetni parnični postupak okončan je sklapanjem sudske nagodbe pred Trgovačkim sudom u Zagrebu u rujnu 2017., a na osnovi Odluke Upravnog vijeća Zavoda o prethodnoj suglasnosti v.d. ravnatelja Zavoda za sklapanje Ugovora o sudskoj nagodbi iz kolovoza 2017.; U rujnu 2017. ovršenik je uplatio dug u iznosu 10.621.027,00 kn na račun Zavoda, čime je navedeno potraživanje podmireno u cijelosti.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- revizijom za 2015. je utvrđeno da su u izvanbilančnim zapisima evidentirana potraživanja za doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje u iznosu 641.828.527,00 kn; Odnose se na potraživanja za doprinose od 1994. do 1998., koje je HZMO, prema tada važećim propisima, trebao plaćati za korisnike mirovina; Državni ured za reviziju predložio je da Zavod i HZMO utvrde opravdanost daljnjeg evidentiranja navedenih potraživanja u poslovnim knjigama; Zavod je u 2016. i do vremena obavljanja revizije (srpanj 2017.) poduzimao radnje vezano uz evidentiranje navedenih potraživanja (upućeni dopisi HZMO-u te je održan sastanak u Ministarstvu financija); U lipnju 2017., Upravno vijeće Zavoda je uvjetno prihvatilo Odluku o postupku isknjiženja potraživanja od HZMO-a za doprinose od siječnja 1994. do siječnja 1998. evidentiranih u izvanbilančnoj evidenciji Zavoda, s obrazloženjem da je prije provedbe Odluke potrebno pribaviti mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Ured); U odgovoru Ureda iz lipnja 2017. navodi se da je kod postupka isknjiženja znatnog iznosa odlučno mišljenje Ministarstva financija u čijem je djelokrugu, između ostalog, upravljanje proračunskim приходima i rashodima kao i proračunskim računovodstvom
- revizijom za 2015. je utvrđeno da je najveći broj zaposlenika imao zaključene ugovore o radu na temelju Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta Zavoda (dalje u tekstu: Pravilnik) koji je stavljen izvan snage, iako je novi Pravilnik donesen u studenom 2015.; Revizijom za 2016. je utvrđeno da i nadalje veći broj zaposlenika ima zaključene ugovore o radu na temelju Pravilnika koji je stavljen izvan snage Pravilnikom iz studenog 2015.; Do obavljanja revizije (srpanj 2017.), doneseno je šest izmjena novog Pravilnika kojima su izmijenjeni rokovi zaključenja postojećih ugovora o radu do kraja lipnja 2017.; Tijekom 2016. zaposlena su 102 djelatnika koji imaju zaključene ugovore o radu prema odredbama novog Pravilnika; Tijekom 2016. u kadrovsku bazu podataka (Argosy) uneseni su podaci o svim zaposlenicima Zavoda, a u drugu bazu (RegZap) unesen je novi ustroj i sistematizacija te je pripremljen računalni modul za isplatu plaća po novim ugovorima o radu; Upravno vijeće Zavoda je u listopadu 2016. donijelo Statut te ga uputilo Ministarstvu zdravstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) radi pribavljanja suglasnosti Vlade Republike Hrvatske; S obzirom na to da nije zaprimljen pisani odgovor vezano uz navedenu suglasnost, Zavod je prema važećem Statutu i prema uputi Ministarstva iz veljače 2016., izradio jedinstveni akt o ustroju i sistematizaciji Zavoda te ga uputio Sindikalnom vijeću Zavoda (koje obavlja funkciju Zaposleničkog vijeća) na očitovanje;

Zbog korištenja godišnjih odmora, Sindikalno vijeće Zavoda je zatražilo odgodu za očitovanje te je za rujan 2017. planirano održavanje sjednica Sindikalnog vijeća i Upravnog vijeća Zavoda na kojima će se raspravljati o spomenutom općem aktu o ustroju i sistematizaciji; Upravno vijeće Zavoda je 27. rujna 2017. usvojilo Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta Zavoda prema kojem je potrebno u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika svim radnicima Zavoda izdati novi ugovori o radu

- revizijom za 2015. je utvrđeno da su usluge konzultacije u vezi s pripremom šest projekata za financiranje iz sredstava EU nabavljene u vrijednosti 194.400,00 kn, odnosno 243.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, a ugovorene su na temelju poziva za prikupljanje ponuda koji su dostavljeni na tri adrese; Ugovorom zaključenim koncem ožujka 2015., ugovorene su usluge za 120 radnih dana po cijeni 2.025,00 kn po danu; Isti izvršitelj je obavljao usluge konzultacije u vezi s pripremom projekta za EU fondove u 2013. i 2014. te je za navedene usluge plaćeno 260.625,00 kn, odnosno do konca 2015. plaćeno je ukupno 473.250,00 kn; U okviru Operativnog programa regionalna konkurentnost 2007. - 2013., Zavod nije prijavio ni jedan projekt, a u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014. - 2020., za eZdravlje su predviđena sredstva za šest projekata u iznosu 40.000.000 EUR (302.000.000,00 kn); Do vremena obavljanja revizije (rujan 2016.) nije prijavljen ni jedan projekt, a prema obrazloženju, Zavod i Ministarstvo će do konca 2016. prijaviti tri projekta u iznosu 134.000.000,00 kn; S obzirom na to da Zavod nije prijavio ni jedan projekt za financiranje iz sredstva EU u okviru operativnih programa regionalna konkurentnost, Državni ured za reviziju je predložio poduzimanje žurnih aktivnosti za prijavu, ugovaranje i provođenje projekata koji se financiraju iz fondova EU; Revizijom za 2016. je utvrđeno da su Zavod i Ministarstvo osnovali radne skupine za pripremu i provedbu projekta eHZZO – Izgradnja integriranog informacijskog sustava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje; U lipnju 2017. Ministarstvo i Zavod prijavili su projekt eHZZO. Prema obrazloženju, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije kao posredničko tijelo, ocjenjuje projektnu prijavu i uobičajena je praksa da se ocjenjivanje završi u roku 120 dana od zaprimanja prijedloga, nakon čega slijedi potpisivanje ugovora o provedbi projekta između Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije, Ministarstva i Zavoda.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- revizijom za 2015. je utvrđeno da je obračun naknada isplaćenih putem ugovora o djelu za usluge vještačenja i usluge čišćenja većim dijelom obavljan bez priložene dokumentacije iz koje treba biti vidljiva vrsta i vrijeme obavljanja usluga; Naloženo je obračunavanje naknada za usluge putem ugovora o djelu na temelju dokumentacije iz koje je vidljiva vrsta i vrijeme obavljanja usluga; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je navedena nepravilnost ponovljena
- revizijom za 2015. je utvrđeno da je Zavod u 2015. ostvario prihode od funkcionalne premije od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u iznosu 48.125.270,00 kn;

Društva za osiguranje su obvezna uplaćivati sredstva u korist računa Zavoda u visini 4,0 % naplaćene funkcionalne premije od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti kao predujam naknade prouzročene štete Zavodu u slučajevima propisanim Zakonom, koju su prouzročili vlasnici, odnosno korisnici osiguranoga motornog vozila;

Revizijom je utvrđeno da Zavod nema podatke o ukupnim iznosima ostvarenih premija od automobilske odgovornosti te se ne može utvrditi jesu li osiguravajuća društva uplatila propisani dio premije (4,0 %); Također, nema pouzdane podatke o iznosu troškova liječenja od posljedica prometnih nesreća po pojedinom osiguravatelju; U ožujku 2016., Zavod i društva za osiguranje su zaključili sporazume o konačnom obračunu uplaćenih predujmova i stvarnih troškova za 2015., kojima je utvrđeno da se uplaćeni predujmovi smatraju konačnim obračunom; Državni ured za reviziju predložio je poduzimanje radnji da se propisima, između ostalog, jasno odrede slučajevi u kojima Zavod može zaključiti sporazume s osiguravajućim društvima prema kojima se uplaćeni predujmovi smatraju konačnim obračunom; Predloženo je obavljanje kontrole uplate te u slučaju da su uplate obavljene u propisanom, ali nedostatnom iznosu za naknadu troškova Zavodu, poduzeti mjere u cilju izmjene propisa kojima se uređuje navedeno područje; Nadalje, naložio je poduzimanje mjera u cilju utvrđivanja troškova koji se prema Zakonu podmiruju iz funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti te ustrojiti odgovarajuću evidenciju troškova; Revizijom za 2016. je utvrđeno da navedene nepravilnosti i propusti nisu otklonjene.

Zavod je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. *U vezi obračuna naknada isplaćenih putem ugovora o djelu za usluge vještačenja i usluge čišćenja koji je većim dijelom obavljan bez priložene dokumentacije iz koje treba biti vidljiva vrsta i vrijeme obavljanja usluga, Zavod navodi da se u Regionalnim uredima Zavoda i Područnim službama Zavoda koje sklapaju ugovore o djelu, vodi evidencija o obavljenim poslovima za koje su sklopljeni ugovori o djelu. Doktori medicine koji prema ugovoru o djelu obavljaju usluge vještačenja, vode evidenciju o broju provedenih vještačenja po vrstama predmeta (prava) i takvu evidenciju je Zavod dostavio kod provođenja revizije za 2016. Zbog zaštite osobnih podataka osiguranih osoba Zavoda, nije moguće dostaviti detaljnu evidenciju iz koje bi bio vidljiv predmet vještačenja, odnosno osobni podaci dijagnoze osiguranih osoba. Zavod kontinuirano prati rad i rješavanje predmeta (prava) koje vještače doktori medicine obavljajući posao po sklopljenim ugovorima o djelu. Direkcija Zavoda će ponoviti uputu regionalnim uredima i područnim službama Zavoda, da uz podatke za plaćanje po ugovorima o djelu, obavezno moraju dostavljati tablice s brojem izvršenih vještačenja prema vrstama predmeta (prava) za mjesec za koji se traži plaćanje.*

U vezi prihoda od funkcionalne premije od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, Zavod navodi odredbe članaka 5. i 6. Pravilnika, prema kojima su društva za osiguranja obveznici obračunavanja, plaćanja te izvješćivanja putem mjesečnog Obrasca FPO na kojem iskazuju, između ostalog, iznos ukupno naplaćenih premija osiguranja prema kojima je nastala obveza, udjel funkcionalne premije osiguranja u ukupnoj premiji osiguranja (%), iznos naplaćenih funkcionalnih premija osiguranja, iznos utvrđene obveze-prihoda te iznos uplaćene obveze-prihoda.

Sukladno Pravilniku, društva za osiguranje nisu u obvezi dostavljati mjesečna izvješća Zavodu, nego Poreznoj upravi koja provodi zaduženja, evidentira uplate, kao i sve druge postupke sukladno Pravilniku i Općem poreznom zakonu. Porezna uprava ima pravo i obvezu provjeravati ispravnost i točnost navedenih podataka. Prema tome, to je stvar nadzora Porezne uprave. Odredom članka 8. stavka 3. Pravilnika, Obrazac FPO i FPO-K potpisuje odgovorna osoba društva za osiguranje, koja pečatom i potpisom jamči istinitost i točnost navedenih podataka. Također, člankom 10. Pravilnika, propisano je da je Porezna uprava nadležna za obračun zatezne kamate na iznos obveze koja nije plaćena u roku, utvrđivanje zastare prava na utvrđivanje i naplatu prihoda od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, povrat više uplaćenih sredstava, postupak nadzora i vođenje prekršajnog postupka sukladno članku 72. stavcima 9 i 10. ZOZO, primjenjujući odredbe Općeg poreznog zakona. Zavod u očitovanju ističe, da za svako tromjesečno razdoblje zaprima od Porezne uprave knjigovodstvene kartice o zaduženjima i uplatama za svako osiguravajuće društvo te je temeljem navedenog ustrojio analitičke evidencije u svojim poslovnim knjigama.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Zavod i zdravstvene ustanove vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu u skladu s odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16), Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17) i drugim provedbenim propisima.

Zavod je ustrojio zasebne poslovne knjige obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja. Podaci evidentirani u navedenim poslovnim knjigama se konsolidiraju.

- Potraživanja

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2016. evidentirana su potraživanja u iznosu 10.465.749.356,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja odnose se na potraživanja za doprinose obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 8.183.749.764,00 kn ili 78,2 % ukupnih potraživanja.

Prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje u 2016., evidentirani su u iznosu 18.468.680.704,00 kn ili 77,8 % ukupnih prihoda.

Prema odredbama Zakona o doprinosima (Narodne novine 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14 i 115/16), Porezna uprava obavlja poslove prikupljanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj ozljeda na radu i profesionalne bolesti, evidentira obveze navedenih doprinosa po poreznom broju dužnika, odnosno obveznika plaćanja doprinosa (po vrstama doprinosa i brojčanim oznakama odnosno šiframa uplatnog računa, a za osiguranike koji su sami za sebe obveznici plaćanja doprinosa i prema osnovama osiguranja) te uspostavlja registar obveznika doprinosa u kojemu se evidentiraju podaci o obveznicima doprinosa te obveznicima obračunavanja i/ili plaćanja i/ili izvješćivanja o nastaloj obvezi doprinosa, osobito podaci o početku i prestanku obveze doprinosa, podaci o podnesenim izvješćima te drugi podaci bitni za prikupljanje doprinosa.

Od 2015., izlaskom Zavoda iz sustava državne riznice, u poslovnim knjigama Zavoda vodi se sintetička evidencija doprinosa, na temelju mjesečnih podataka o zaduženju dostavljenih od Porezne uprave i uplata na račun Zavoda, dok analitičku evidenciju i naplatu doprinosa i nadalje obavlja Porezna uprava.

Prema Pregledu zaduženja i naplate poreza od 01.01. do 31.12.2016. (uključeni i doprinosi), koji je sastavila Porezna uprava, stanje potraživanja za doprinose obveznog zdravstvenog osiguranja koncem 2016. je iznosilo 7.990.080.850,00 kn, što je za 193.668.914,00 kn manje u odnosu na stanje potraživanja za doprinose obveznog zdravstvenog osiguranja koja su iskazana u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Zavoda (8.183.749.764,00 kn). Uplate s osnove doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje evidentirane su u iznosu 18.434.047.088,00 kn, što je za 34.633.616,00 kn manje u odnosu na prihode od doprinosa za zdravstveno osiguranje iskazane u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima Zavoda (18.468.680.704,00 kn).

Porezna uprava u analitičkim evidencijama posebno evidentira potraživanja aktivnih poreznih obveznika, a posebno sporno naplativa potraživanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje. Sporno naplativa potraživanja se odnose na pravne, odnosno fizičke osobe koje su prestale s aktivnostima, pravne osobe nad kojima je pokrenut postupak, odnosno okončan postupak likvidacije ili stečajni postupak, građane s upitnom mogućnošću naplate poreznih obveza, umrle građane, brisane pravne osobe prema podacima Trgovačkog suda, osobe s otvorenim postupkom i zaključenim predstečajnim nagodbama te druge načine prestanka obavljanja poslovanja.

Prema procjeni Porezne uprave o mogućnosti naplate dospjelih potraživanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, početkom 2016., sporno naplativo je 5.903.323.792,00 kn ili 70,2 %, odnosno početkom 2017. sporno naplativo je 5.801.608.877,00 kn ili 72,6 % ukupnih potraživanja za obvezno zdravstveno osiguranje.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

U okviru potraživanja evidentirana su potraživanja za regresne tužbe od osiguravajućih društava u iznosu 70.612.393,00 kn. Usklađivanje međusobnih potraživanja i obveza provode područne službe Zavoda i poslovnice osiguravajućih društava. Zavod unutarnjim aktima nije propisao i ujednačio provođenje postupka međusobnog usklađivanja. Zbog navedenog dolazi do otežanog praćenja nastanka potraživanja, odnosno pravodobnog poduzimanja mjera naplate od osiguravajućih društava (regresni postupci).

Državni ured za reviziju nalaže u suradnji s Poreznom upravom uskladiti stanje potraživanja, prihode za doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje te evidentirati sporno naplativa potraživanja na računu ispravka vrijednosti kako bi podaci u poslovnim knjigama bili evidentirani u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Nadalje, predlaže uspostavu sustava kontinuiranog praćenja i usklađenja potraživanja od osiguravajućih društava.

- Evidentiranje poslovnih promjena

U poslovnim knjigama, pojedini rashodi nisu evidentirani u skladu s modificiranim računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja, jer su nastali u 2015., a u poslovnim knjigama su evidentirani u 2016., što nije u skladu s odredbama članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojima je, između ostalog, propisano da se rashodi iskazuju uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja, što znači da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. Nadalje, u poslovnim knjigama Zavoda u okviru imovine nije evidentirana vrijednost osnovnog računalnog programa Digitalni registar lijekova. Odredbom članka 4. stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da su proračun i proračunski korisnici obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje poslovnih događaja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Popis imovine i obveza

U skladu s odredbama članaka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i članka 35. Statuta Zavoda, zakonski predstavnik je donio Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza i osnivanju komisije za popis imovine i obveza na dan 31. prosinca 2016. (dalje u tekstu: Odluka).

Prema Odluci, imenovano je Središnje povjerenstvo Zavoda te dva povjerenstva za popis u Direkciji Zavoda, i to za nefinancijsku imovinu te financijsku imovinu i obveze.

Povjerenstva za popise nefinancijske imovine te financijske imovine i obveza za regionalne urede (i po potrebi za područne službe), osnivaju voditelji regionalnih ureda. Povjerenstva za popis financijske imovine i obveza dužna su sastaviti posebne popisne liste, i to za: potraživanja (utužena, odnosno neutužena), potraživanja za koja se predlaže otpis s razlozima za otpis, obveze za koje se predlaže otpis s razlozima za otpis te obveze koje su utužene (potencijalne), a nisu knjigovodstveno evidentirane (izvanbilančno).

Na osnovi prijedloga Središnjeg povjerenstva za popis imovine i obveza, Upravno vijeće Zavoda donijelo je u veljači 2017.

Odluku o rashodovanju nefinancijske imovine i sitnog inventara te otpisu potraživanja i obveza Zavoda na 31. prosinca 2016. Prema navedenoj Odluci, rashodovana je dugotrajna nefinancijska imovina sadašnje vrijednosti 44.949,00 kn, otpisana su potraživanja u iznosu 9.713.062,00 kn te su otpisane obveze u iznosu 96.428,00 kn. U poslovnim knjigama za 2016. provedena su odgovarajuća knjiženja.

Uvidom u popisne liste, utvrđeno je da je popis potraživanja i obveza obavljen bez utvrđenih rokova dospelosti, odnosno ročnosti i pravnog temelja. Popisne liste sadrže iznos potraživanja i obveza preuzet iz glavne knjige.

Prema Uputi Ministarstva financija iz prosinca 2015., jedan od preduvjeta vjerodostojnog popisa je međusobno usklađivanje podataka poslovnih partnera (vjerovnika i dužnika), odnosno ovjeravanje i potvrđivanje otvorenih stavaka potraživanja i obveza koncem godine (izvod otvorenih stavaka).

Nadalje, pripremne radnje u ustrojstvenim jedinicama u kojima se obavlja popis kod popisa potraživanja i obveza, obuhvaćaju provjeru je li za svako pojedino potraživanje i obvezu za koju postoji pravni temelj, ispostavljen dokument i jesu li svi poslovni događaji iz dokumenata proknjiženi.

Odredbama članka 14. stavaka 2. i 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potvrđuju članovi popisnog povjerenstva.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

2.2. *U vezi potraživanja, Zavod u očitovanju navodi da je u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2016. evidentiran saldo potraživanja u iznosu 8.183.749.764,00 kn, što je za 193.668.914,00 kn više od salda iskazanog u Poreznoj upravi.*

U tablici Porezne uprave „Pregled zaduženja i naplate poreza od 01.01. do 31.12.2016.“ iskazana je preplata u iznosu 228.302.530 kn koja je na dan 31. prosinca 2016. umanjila saldo iskazan u Poreznoj upravi i stoga saldo iznosi 7.990.080.850,00 kn. Zavod ne knjiži preplate, jer ne vodi analitičku evidenciju, nego iskazuje prihode uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja, u skladu s člankom 20. stavak 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Sukladno spomenutom propisu, Zavod je u svojim poslovnim knjigama evidentirao naplaćene prihode od doprinosa temeljem izvoda transakcijskog računa. Razlika u iznosu 193.668.914,00 kn u saldu i razlika 34.633.616,00 kn evidentiranih prihoda Zavoda u odnosu na uplate evidentirane u Poreznoj upravi, čini upravo evidentirane preplate u spomenutom izvještaju Porezne uprave. Nadalje, Zavod u očitovanju navodi da je Porezna uprava 19. srpnja 2017. dostavila tablice i ovjereni popratni dopis za knjiženje sporno naplativih dugovanja poreznih obveznika na dan 31. prosinca 2016. prema „Metodologiji utvrđivanja sporno naplativih dugovanja u poreznim evidencijama“ - na računima Zavoda. Iz navedene tablice je vidljivo da se sporna potraživanja vode u okviru redovnih zaduženja i salda. Zavod navodi da je tek u srpnju 2017. zaprimio vjerodostojnu ispravu za knjiženje sporno naplativih potraživanja na dan 31. prosinca 2016. te je nije mogao provesti u poslovnim knjigama Zavoda za 2016. Stoga će u 2017. provesti knjiženja, temeljem izvještaja Porezne uprave o stanju sporno naplativih dugovanja poreznih obveznika na određeni dan za 2017.

U vezi s evidentiranjem pojedinih rashoda nastalih u 2015., a koji su evidentirani u poslovnim knjigama za 2016., Zavod u očitovanju navodi da su Naputkom (Klasa: 430-2/15-01/174, Urbroj: 338-1-14-15-01) od 24. prosinca 2015. koji je potpisala bivše ravnateljice Zavoda, točno utvrđeni datumi zaprimanja i likvidiranja računa za isporučena dobra i pružene usluge u 2015., a zaprimljeni u 2016. s naznakom da „svi računi koji se odnose na plaćanje usluga i isporučenih dobara u 2015., ako se ne obrade u gore navedenim rokovima, terete 2016.“

U vezi s propustom u evidentiranju vrijednosti osnovnog računalnog programa Digitalni registar lijekova, Zavod u očitovanju navodi da je u poslovnim knjigama Zavoda u 2014., sukladno Ugovoru broj 160/14 za nabavu prava korištenja Digitalnog registra lijekova za doktore stomatologije i ginekologije iz prosinca 2014. i Planu nabave iz 2014. godine (pod naslovom Zakupnine i najamnine, račun 3235 točka 51), evidentiran poslovni događaj na način kako je definirano spomenutim dokumentima. Slijedom navedenog, evidencija u poslovnim knjigama vođena je sukladno vjerodostojnim dokumentima (Ugovor broj 160/14 i Plan nabave iz 2014. godine). U članku 10. stavak 1. spomenutog Ugovora, navedeno je da je rok korištenja registra 12 mjeseci. Članak 49. stavak 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, definira da skupina računa 32 obuhvaća troškove korištenja usluga i dobara potrebnih za redovno funkcioniranje i obavljanje djelatnosti. Isto tako su u spomenutom propisanom Računskom planu uz račun 3235 Zakupnine i najamnine, evidentirane i licence. Proračunsko računovodstvo (TEB-ovo izmijenjeno izdanje iz svibnja 2011.) upućuje na naslov Rashodi za usluge (računi podskupine 323) u okviru odjeljka 3235 Zakupnine i najamnine evidentiraju se, između ostalog, i licence na računu 32354, ako se radi o jednogodišnjoj licenci. Ista uputa navodi se i u ostalim izmijenjenim izdanjima (II iz studenog 2015. i III iz siječnja 2017.).

U vezi obavljenog popisa imovine i obveza za 2016., Zavod navodi da sadržaj popisnih listi nije propisan Pravilnikom, a Uputa Ministarstva financija iz prosinca 2015., također samo navodi podatke koje bi liste trebale sadržavati. Među spomenutim podacima nije navedena obveza iskazivanja potraživanja i obveza po ročnosti i pravnom temelju. Stoga primjedba Državnog ureda za reviziju vezano uz iskazivanje ročnosti i pravnog temelja na popisnim listama nije jasna, odnosno nedoumica se odnosi kako iskazati ročnost; dospjelo, nedospjelo, u mjesecima, danima i slično.

Zavod u svojim poslovnim knjigama ima različite vrste potraživanja i obveza sa različitim pravnim temeljima i rokovima dospelja. Iskazivanje svih tih podataka na inventurnim listama, povećalo bi obim poslova i produljio rokove popisa, a time ugrozio krajnji rok popisa. Radnje vezane uz obvezu usklađenja potraživanja i obveza s vjerovnicima, odnosno dužnicima, obavljene su kako u Direkciji, tako i u ustrojstvenim jedinicama na način da su im dostavljeni izvodi otvorenih stavaka. Međutim, ukoliko druga strana nije vratila IOS-ove ovjerene od strane ovlaštene osobe, Zavod nema instrumente da ih prisili.

Na svim izvodima otvorenih stavaka Zavoda stoji napomena da, ukoliko ne odgovore u roku osam dana, da se smatra da prihvaćaju iskazano stanje. Stoga popis imovine nije obavljen formalno, nego su obavljene sve propisane pripreme radnje te su podaci evidentirani u popisnim listama vjerodostojni.

U uputi za popis imovine i obveza za 2017., Zavod će ustrojstvenim jedinicama naznačiti da su u obvezi provesti popis potraživanja te postupiti sukladno odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, Pravilnika o računovodstvu Zavoda i Uputi Ministarstva financija iz prosinca 2015. vezano uz ovjeravanje i potvrđivanje otvorenih stavaka potraživanja i obveza koncem godine. Direkcija i ustrojstvene jedinice Zavoda su u obvezi, pored navedenog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, primjenjivati i odredbe članka 33. Pravilnika o računovodstvu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koji određuje da se stanje potraživanja i obveza Direkcije, odnosno područnih ureda Zavoda, usuglašava pisano s komitentima jednom godišnje, obavezno na kraju poslovne godine.

- 2.3. Zavod je uz očitovanje koje se odnosi na propust u vezi evidentiranja vrijednosti osnovnog računalnog programa Digitalni registar lijekova, dostavio ugovor 160/14 za nabavu prava korištenja Digitalnog registra lijekova za doktore stomatologije i ginekologije iz prosinca 2014., koji je, kako navodi, evidentiran na računu 32354 – licence. Navedeni ugovor ne predstavlja prihvatljivo obrazloženje za naprijed navedeni propust, s obzirom na to da je revizijom za 2016. utvrđeno da je Zavod u okviru računa 4562 - Ulaganja u računalne programe, na temelju računa i ugovora broj 150/15 zaključenog s Udrugom, evidentirao nabavu nadogradnje Digitalnog registra lijekova u iznosu 235.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Za navedeni iznos povećana je vrijednost imovine Zavoda na računu 0262 - Ulaganja u računalne programe. Kako Zavod u pisanom dijelu očitovanja, kao i na temelju dostavljene dokumentacije uz očitovanje (prilog - ugovor 160/14), nije obrazložio propust u vezi s evidentiranjem vrijednosti osnovnog računalnog programa Digitalni registar lijekova, Državni ured za reviziju ostaje kod danog naloga.

Državni ured za reviziju ostaje kod naloga prema kojem se poslovni događaji trebaju evidentirati na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju, kako je propisano odredbama članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Naputak Zavoda iz prosinca 2015. nije u skladu s odredbama navedenog Pravilnika, jer kriterije i uvjete o evidentiranju rashoda za usluge i isporučena dobra povezuje s rokovima obrade računa, umjesto s nastankom poslovnog događaja.

U vezi s obavljanjem popisa imovine i obveza, Državni ured za reviziju, također ostaje kod danog naloga. Zavod nije uz očitovanje dostavio dokumentaciju iz koje bi bilo vidljivo postupanje u skladu s Uputom Ministarstva financija iz prosinca 2015. Prema navedenoj Uputi, pripreme radnje u ustrojstvenim jedinicama u kojima se obavlja popis, kod popisa potraživanja i obveza, obuhvaćaju provjeru je li za svako pojedino potraživanje i obvezu za koju postoji pravni temelj, ispostavljen dokument i jesu li svi poslovni događaji iz dokumenata proknjiženi.

3. Prihodi

- 3.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 23.725.904.027,00 kn, od čega se vrijednosno značajniji odnose na prihode od doprinosa u iznosu 18.468.680.704,00 kn, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 2.650.795.805,00 kn te pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 2.590.836.455,00 kn (od čega iz državnog proračuna 2.588.950.886,00 kn, tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika 431.780,00 kn te sredstava EU programa IPA 1.453.789,00 kn).

U okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, evidentirani su prihodi od funkcionalne premije od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u iznosu 47.891.809,00 kn, što je za 233.461,00 kn ili 0,5 % manje u odnosu na 2015., kada su ostvareni u iznosu 48.125.270,00 kn.

Odredbama članka 72. stavka 3.,4.,5., 6. i 7. navedenog Zakona, propisano je da su društva za osiguranje obvezna uplatiti do 10. dana u mjesecu za prethodni mjesec u korist računa Zavoda 4,0 % naplaćene funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Društva za osiguranje i Zavod obvezni su izvršiti konačan obračun uplaćenih sredstava i stvarnih troškova te godišnje izvješće o izvršenom konačnom obračunu uplaćenih sredstava i stvarnih troškova podnijeti ministarstvu nadležnom za financije do konca travnja tekuće godine za prethodnu godinu. Ako društva za osiguranje i Zavod ne izvrše konačni obračun, Porezna uprava će rješenjem utvrditi obvezu uplate sredstava od strane društava za osiguranje Zavodu, odnosno povrat uplaćenih sredstava društvima za osiguranje od strane Zavoda na osnovi podataka Zavoda o stvarnim troškovima.

U skladu s odredbom članka 72. stavak 8. navedenog Zakona, ministar financija donio je Pravilnik o načinu plaćanja te izvješćivanja o prihodu obveznog zdravstvenog osiguranja po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (Narodne novine 135/14, dalje u tekstu: Pravilnik), kojim je propisan način plaćanja, obračunavanja i izvješćivanja te druga pitanja vezana uz приход obveznog zdravstvenog osiguranja po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Pravilnikom je utvrđeno da su društvo za osiguranje i Zavod dužni sastaviti konačni obračun prema članku 72. stavku 6. Zakona, temeljem uplaćenih mjesečnih obveza i stvarnih troškova Zavoda, odnosno iznimno, društvo za osiguranje i Zavod mogu se sporazumjeti da se uplaćeni predujmovi smatraju konačnim obračunom. U Pravilniku nije navedeno u kojim iznimnim slučajevima se Zavod i osiguravajuća društva mogu sporazumjeti da se uplaćeni predujmovi smatraju konačnim obračunom.

Društva za osiguranje o obračunanoj i uplaćenoj obvezi predujma izvještavaju nadležnu ispostavu Porezne uprave putem mjesečnih obrazaca propisanih Pravilnikom (Obrazac FPO) te sastavljaju Izvješće o godišnjem obračunu – prihodu po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti za godinu (Obrazac FPO-K) koje sadrži podatke o iznosu troškova Zavoda koji su posljedica štete koju su prouzročili vlasnici, odnosno korisnici osiguranih motornih vozila, koji je utvrđen konačnim obračunom za izvještajnu godinu, ukupan iznos uplaćenih predujmova tijekom izvještajne godine, iznos za uplatu ili povrat koji predstavlja razliku između iznosa stvarnih troškova i iznosa uplaćenih predujmova tijekom izvještajne godine.

U općim uvjetima ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite (iz obveznog osiguranja), zdravstvene ustanove su se obvezale, u slučaju kada pruže prvu zdravstvenu zaštitu koja je posljedica prometne nesreće, dostaviti obavijest Zavodu u roku od pet dana od dana pružene zdravstvene zaštite (putem obrasca pod nazivom Prijava ozljede/bolesti). Također su se obvezale na računu upisati skraćenu oznaku uzroka i evidencijski broj Prijave ozljede/bolesti, kako je to utvrđeno općim uvjetima ugovora.

Društva za osiguranje dostavila su Poreznoj upravi izvješća o godišnjem obračunu - prihodu po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (Obrazac FPO-K) za 2016. Prema dostavljenim obrascima, društva za osiguranje su tijekom 2016. uplatila Zavodu predujmove u iznosu 47.244.132,00 kn. Od 15 društava za osiguranje, u obrascu FPO-K, 13 nije iskazalo iznos troškova Zavoda, a u dva slučaja su iskazani stvarni troškovi Zavoda.

Iz dokumentacije nije vidljivo na temelju čega su društva za osiguranje utvrdila iznose stvarnih troškova Zavoda. Dva društva za osiguranje dostavila su izvješća za 2016. u srpnju 2017., umjesto do konca travnja 2017., kako je propisano Zakonom.

Prema obrazloženju Zavoda, društva za osiguranje i Zavod za 2016. nisu izvršili konačan obračun uplaćenih sredstava na ime predujma i stvarnih troškova, zbog tehničkih problema nastalih u obradi stvarnih troškova evidentiranih u informacijskom sustavu Zavoda. Hrvatski ured za osiguranje (u daljnjem tekstu: HUO) je u travnju 2017. Zavodu dostavio prijedloge konačnih obračuna uplaćenih sredstava i stvarnih troškova za 2016. za svako društvo za osiguranje. Zavod je u travnju 2017. uputio dopis HUO u kojem ne prihvaća dostavljene prijedloge konačnih obračuna s obzirom na tehničke probleme te se obvezao u roku 15 dana od dana dostave dopisa, dostaviti stvarne troškove Zavoda za svako pojedino društvo za osiguranje. O navedenom je obaviještena Porezna uprava.

Zavod je u svibnju 2017. obavijestio HUO i Poreznu upravu, da i nadalje postoje tehnički problemi u obradi podataka, a posebno u dijelu koji se odnosi na nastale troškove u 2016., a koji su posljedica prometnih nezgoda u 2015. i u prošlim godinama, troškova koji su nastali kao posljedica prometnih nezgoda u kojima je štetu prouzročio vlasnik ili korisnik osiguranog vozila za kojeg nije poznato postoji li krivnja, kao i u slučajevima kad ne postoje podaci o društvu za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti. Zavod je naveo da će u roku osam dana od dana dostave dopisa, dostaviti potrebne podatke.

Zavod je u lipnju 2017. dostavio HUO-u i Poreznoj upravi Pregled stvarnih troškova Zavoda u 2016. koji su posljedica prometnih nezgoda, razrađeni po sudionicima prometnih nezgoda, od 2009. do 2016. za svako pojedino društvo za osiguranje.

Pregled je izrađen na temelju zapisnika o prometnim nezgodama pribavljenim od Ministarstva unutarnjih poslova (dalje u tekstu: MUP), a odnosi se na zdravstvene i druge usluge pružene osiguranim osobama u uzročno-posljedičnoj vezi s prometnim nezgodama, a koji su evidentirani u informatičkom sustavu Zavoda na temelju dijagnoza naznačenih u računima za obavljene zdravstvene usluge. Pregled sadrži podatke o stvarnim troškovima koji se odnose na vlasnike, odnosno korisnike osiguranih motornih vozila kod kojih je utvrđena krivnja u prometnoj nezgodi, kao i troškovi koji su posljedica prometnih nezgoda koje su prouzročili vlasnici, odnosno korisnici motornih vozila za koje prema zapisnicima MUP-a nije utvrđen krivac, odnosno osiguravatelj. Pregled ne sadrži podatke o stvarnim troškovima koji su posljedica prometnih nezgoda koje su se dogodile izvan Republike Hrvatske, a u kojima je štetu prouzročio vlasnik ili korisnik osiguranog vozila.

Prema navedenom Pregledu, na temelju prometnih nezgoda koje su se dogodile u 2016., stvarno prouzročena šteta Zavodu u 2016. je iznosila 78.620.587,00 kn, od čega se na stvarni trošak koji tereti društva za osiguranje odnosi 60.174.816,00 kn. Nadalje, prema istom Pregledu, ukupne naknade stvarno prouzročene štete Zavodu u 2016., a koje se odnose na štetne događaje koji su se dogodili u razdoblju od 2009. do 2015. iznose 208.746.281,00 kn, od čega se na stvarni trošak koji tereti društva za osiguranje odnosi 165.106.343,00 kn. Razlika između ukupnih stvarnih troškova i stvarnih troškova koji terete društva za osiguranje, odnosi se na stvarne troškove sudionika nezgoda za koje nisu utvrđeni ili su nepoznati krivci. Predstavnici Zavoda i HUO-a održali su sastanak na kojem je zaključeno da je podatke iz Pregleda potrebno analizirati i po potrebi revidirati. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2017.), postupak analize bio je u tijeku.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti odgovarajuću evidenciju o ostvarenim troškovima zdravstvene zaštite koji su posljedica prometnih nezgoda, radi točnog obračuna troškova Zavoda i uplaćenih naknada osiguravatelja od funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

- 3.2. *Zavod u očitovanju na nacrt Izvješća navodi da su prema odredbi članka 4. stavka 3. i članka 7. Pravilnika obveznici podnošenja godišnjeg izvješća društva za osiguranja na Obrascu FPO-K, a koji sadrži podatke o iznosu stvarnih troškova Zavoda. Budući da Zavod i osiguravajuća društva nisu još izvršili konačni obračun, niti je Zavod dostavio podatke o stvarnom trošku osiguravajućim društvima, Porezna uprava nije, niti može dostavljene obrasce provesti u svom knjigovodstvu. Zavod navodi da je zaključno s 2015. izvršavao obveze iz članka 72. stavka 6. Zakona i članka 4. Pravilnika, na način da je s društvima za osiguranje sklapao sporazume kojima je bilo utvrđeno da se uplaćeni predujmovi od strane društva za osiguranje smatraju konačnim obračunom u smislu članka 4. stavka 2. Pravilnika. Za 2016. Zavod i društva za osiguranje još nisu izvršili konačni obračun uplaćenih sredstava na ime predujma i stvarnih troškova, budući da je još uvijek u tijeku postupak utvrđivanja podataka o stvarnim troškovima Zavoda koji su nastali u 2016. kao posljedica automobilskih nezgoda koje su se dogodile u razdoblju od 2009. do 2016. Tijekom navedenog postupka, a nakon održanih sastanaka s predstavnicima HUU-a u srpnju 2017., Zavod je pokrenuo dodatni postupak provjere podataka o stvarnim štetama sadržanim u centralnom informatičkom sustavu Direkcije Zavoda, na način da je dopisom od 27. rujna 2017. od regionalnih ureda Zavoda i područnih službi Zavoda, zatraženo da se do 16. listopada 2017. (rok je naknadno produžen do 19. listopada 2017.) izvrši provjera evidentiranih podataka u vezi s navedenim troškovima.*

Nakon što su pribavljeni traženi podaci, od manjeg broja regionalnih ureda i područnih službi Zavoda kod kojih su ustanovljena stanovita odstupanja u odnosu na prosječne podatke, dopisom od 23. listopada 2017. zatraženo je da do 26. listopada 2017. izvrše dodatnu provjeru revidiranih podataka o stvarnoj šteti. Nakon dostave konačnih revidiranih podataka, Zavod će s predstavnicima HUU-a, odnosno društava za osiguranje, pristupiti ponovnom usuglašavanju podataka, nakon čega će predložiti potpisivanje konačnih obračuna uplaćenih sredstava i stvarnih troškova za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2016.

Postupak evidentiranja stvarne štete Zavoda u slučajevima iz čl. 140. Zakona, nastale u 2017. kao i u sljedećim godinama, Zavod će provoditi u skladu s posebnim PSK-om koji je trenutačno u izradi te će uskoro biti u primjeni nakon potpisivanja od strane ravnatelja Zavoda.

4. Obveze

- 4.1. Prema podacima iskazanim u financijskim izvještajima ukupne obveze koncem 2016. iznose 2.778.284.652,00 kn, što je za 445.640.596,00 kn ili 13,8 % manje od obveza iskazanih koncem 2015., kada su iznosile 3.223.925.248,00 kn. Prema podacima u financijskim izvještajima, dospjele obveze koncem 2016. iskazane su u iznosu 875.505.201,00 kn.

U odnosu na konac 2015., značajnije su smanjene obveze Zavoda prema nositeljima inozemnog zdravstvenog osiguranja u iznosu 667.839.420,00 kn, obveze po računima (dijagnostičko terapijske skupine) u iznosu 89.845.566,00 kn te obveze za zdravstvenu zaštitu (dopunsko zdravstveno osiguranje) u iznosu 47.463.674,00 kn. Značajnije smanjenje obveza prema nositeljima inozemnog osiguranja većim dijelom je posljedica prijebaja međusobnih obveza koje su nastale od 2001. do 2015. između Zavoda i nositelja zdravstvenog osiguranja Bosne i Hercegovine te predstavlja jednokratno smanjenje obveza. Nadalje, u odnosu na konac 2015. povećane su obveze za lijekove na recepte u iznosu 346.528.166,00 kn te obveze za ljekarničke usluge u iznosu 51.925.977,00 kn.

Vrijednosno značajnije obveze se odnose na obveze za lijekove na recept u iznosu 1.268.762.386,00 kn ili 45,7 %, prema inozemnim osigurateljima za liječenje hrvatskih osiguranika u iznosu 236.043.014,00 kn ili 8,5 % (najvećim dijelom se zatvaraju prijebajem) te za ljekarničke usluge u iznosu 187.177.462,00 kn ili 6,7 % ukupnih obveza.

Obveze za lijekove na recept iskazane su u iznosu 1.268.762.386,00 kn, što je za 346.528.166,00 kn ili 37,6 % više u odnosu na konac 2015., kada su iznosile 922.234.220,00 kn.

Prema podacima Zavoda, od iskazanih obveza za lijekove na recept u iznosu 1.268.762.386,00 kn, na nedospjele obveze se odnosi 547.321.196,00 kn, a na dospjele obveze do 60 dana 444.128.183,00 kn te iznad 61 dana 277.313.007,00 kn.

Prema zaključenim ugovorima s ljekarničkim ustanovama, obveze dospijevaju za plaćanje 60 dana od zaprimanja računa u Zavod.

Prema odredbi članka 12. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15) u poslovnim transakcijama između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze, može se ugovoriti rok ispunjenja novčane obveze do 30 dana, odnosno iznimno se može ugovoriti u pisanom obliku i duži rok ispunjenja novčane obveze, ako je to objektivno opravdano posebnim značajkama i naravi ugovora, ali ne duži od 60 dana.

Zbog značajnih nepodmirenih dospjelih obveza Zavoda, Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2013. donijela Odluku o sanaciji gubitka Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Na temelju navedene Odluke, za sanaciju, odnosno podmirenje obveza Zavoda, utrošeno je 3.837.642.984,00 kn. Iz navedenih pokazatelja je vidljivo da cilj sanacije koji se odnosi na svođenje rokova ispunjavanja novčanih obveza u zakonske rokove, nije postignut, iako su za sanaciju utrošena značajna proračunska sredstva.

Dospjele obveze Zavoda, posebno za lijekove na recept, i nadalje su značajne, a plaćaju se iznad ugovorenih rokova.

Državni ured za reviziju predlaže, nakon analize i ocjene postojećeg stanja, izradu prijedloga mjera za otklanjanje utvrđenih uzroka nastanka negativnog poslovanja te izradu akcijskog plana provedbe navedenih mjera.

4.2. *Zavod se nije očitovao na ovu točku Nalaza.*

5. Korištenje službenih vozila i zakup parkirališnih mjesta

- 5.1. Koncem 2016. Zavod je raspolagao sa 45 službenih vozila čijim korištenjem su ostvareni rashodi za gorivo u iznosu 321.448,00 kn. Na temelju odredbe članka 35. točke 4. Statuta Zavoda (Narodne novine 18/09, 33/10, 8/11, 18/13, 1/14 i 83/15) te Odluke Vlade Republike Hrvatske o uvjetima korištenja službenih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja (Narodne novine 37/16), ravnatelj je u svibnju 2016. donio Odluku o uvjetima korištenja službenih automobila Zavoda. Do konca svibnja 2016. primjenjivala se Odluka o korištenju službenih automobila Zavoda iz prosinca 2015. Spomenutim Odlukama uređeni su uvjeti i način korištenja službenih automobila Zavoda.

Za korištenje službenih vozila izdaje se putni radni list ili se vode mjesečni izvještaji ukupnog puta i vremena vožnje, koji u pojedinim slučajevima ne sadrže osnovne podatke o korištenju vozila (nije navedeno početno i završno stanje brojila, datum i vrijeme polaska i povratka, ukupno prijeđeni kilometri, relacija korištenja službenog vozila te putnici u vozilu). Točnost i potpunost podataka koji se unose u putne radne listove predstavlja osnovu za utvrđivanje opravdanosti rashoda u vezi korištenja službenih automobila.

U okviru rashoda za usluge za zakupnine i najamnine koji iznose 12.764.429,00 kn, na rashode za zakup poslovnih prostora, arhiva i parkirališnih mjesta odnosi se 5.041.753,00 kn. U prosincu 2014. zaključen je ugovor o zakupu sedam parkirališnih mjesta na lokaciji u Zagrebu, Preradovićeve 23, za potrebe Direkcije, uz korištenje 24 sata dnevno, sve dane u mjesecu. Ugovorena je zakupnina u iznosu 1.900,00 kn za jedno parkirno mjesto, odnosno 13.300,00 kn mjesečno, s porezom na dodanu vrijednost.

Ugovor je zaključen na neodređeno vrijeme, a primjenjuje se od siječnja 2015. Na temelju spomenutog ugovora u 2016. je plaćeno 159.600,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže voditi evidenciju o korištenju službenih vozila sa svim podacima potrebnim za utvrđivanje, odnosno ocjenu o opravdanosti ostvarenih rashoda po osnovi korištenja vozila u službene svrhe.

S obzirom na to da prema analitičkoj evidenciji Direkcija koristi četiri službena vozila, Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost plaćanja zakupa za sedam parkirališnih mjesta.

- 5.2. *Zavod u očitovanju navodi da su nadležne službe Direkcije Zavoda u više navrata usmenim i pisanim putem tijekom 2016. i 2017. korisnike službenih vozila obavijestile o načinu vođenja evidencije o korištenju službenih vozila te se korisnici službenih automobila u pravilu pridržavaju danih uputa.*

U cilju učinkovitije evidencije korištenja službenih vozila u pripremi je izmjena i dopuna važeće Odluke o korištenju službenih automobila Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u skladu sa Smjernicama za upravljanje voznim parkom Ministarstva uprave Republike Hrvatske, od ožujka 2017.

6. Računalni program Centralni zdravstveni informacijski sustav Republike Hrvatske

6.1. Vlada Republike Hrvatske donijela je u travnju 2016. Odluku o davanju prethodne suglasnosti ravnateljici Zavoda za zaključenje ugovora s Ministarstvom o preuzimanju ispunjenja obveza plaćanja po zaključenom ugovoru o nabavi usluga podrške održavanja i nadogradnje programske osnovice središnjeg dijela informacijskog sustava CEZIH u razdoblju od dvije godine od nastanka ugovora (dalje u tekstu: Odluka), po ugovoru koji je s izvršiteljem usluga zaključilo Ministarstvo. Navedenom Odlukom je određeno da Zavod preuzima obvezu plaćanja Ministarstva u 2016. do najviše 20.000.000,00 kn.

Na temelju navedene Odluke, Ministarstvo i Zavod zaključili su u lipnju 2016. ugovor o preuzimanju ispunjenja obveza plaćanja po zaključenom ugovoru o nabavi usluga podrške održavanja i nadogradnje programske osnovice središnjeg dijela informacijskog sustava CEZIH u razdoblju od dvije godine od nastanka ugovora, u kojem je navedeno da je Ministarstvo platilo usluge održavanja sustava CEZIH za kolovoz, rujna, listopada i studeni 2015. u iznosu 3.857.915,00 kn. Također ugovorom je određeno da je Ministarstvo do dana zaključenja navedenog ugovora zaprimilo isplatnu dokumentaciju i račune za usluge korektivnog održavanja i nadogradnje CEZIH-a u iznosu 3.998.974,00 kn, koje će temeljem spomenutog ugovora podmiriti Zavod. U ugovoru je navedeno da su ulazni računi evidentirani i ovjereni u Ministarstvu, ali ih Ministarstvo nije platilo. Ugovoreno je da Zavod preuzima obvezu plaćanja za 2016. najviše do 20.000.000,00 kn. Računalni program CEZIH je evidentiran na računima imovine u poslovnim knjigama Ministarstva, a između ostalih, koristi ga i Zavod. Zavod je u okviru rashoda tekućeg i investicijskog održavanja evidentirao usluge podrške i korektivnog održavanja programske osnovice središnjeg dijela integralnog informacijskog sustava CEZIH u iznosu 14.209.350,00 kn, iako računi glase na Ministarstvo. Nadalje u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine evidentirani su rashodi za ulaganja u računalni program CEZIH u iznosu 5.790.650,00 kn. Navedene račune je podmirio Zavod.

Uz račune su priloženi Zapisnici i izvješća o obavljenim uslugama održavanja te nadogradnje sustava, koje su ovjebile stručne osobe (zaposlenici Zavoda i Ministarstva) određene ugovorom zaključenim između Ministarstva i izvršitelja usluga. Zavod je u poslovnim knjigama evidentirao, u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine i platio dio računa (za nadogradnju Zahtjeva za promjenom eKarton i Portal za pacijente - faza I) u iznosu 2.216.424,00 kn (od ukupnog iznosa 5.487.865,00 kn). Ministarstvu je u prosincu 2016. vraćen račun za nepodmiren iznos 3.271.441,00 kn kako ne bi došlo do prekoračenja ugovorenog iznosa.

Zavod je od 2012. do 2016. s više izvršitelja zaključio ugovore za usluge održavanja programa CEZIH koje su plaćene u iznosu 3.402.734,00 kn (odnose se najvećim dijelom na usluge održavanja postojećih licenci za IBM WebSphere (CEZIH-HZZO), usluge održavanja HZZO (CEZIH) portala, usluge održavanja razvojne okoline informatičkog sustava CEZIH, održavanje CEZIH Card sustava, usluge dorade na CEZIH WebSphere Portal serveru radi uvođenja funkcionalnosti digitalnog potpisa). Prema analitičkoj evidenciji dugotrajne imovine Zavoda, ulaganja u CEZIH obavljena su u 2008. i 2012. (nabavljena je programska podrška za iskaznice zdravstveno osiguranih osoba CEZIH Card i usluge uspostave nove programske funkcionalnosti CEZIH portala) u ukupnom iznosu 3.616.237,00 kn.

Iz poslovnih knjiga nije vidljiv točan iznos rashoda za ulaganje i održavanje Zavoda u sustav CEZIH u prošlim godinama. Također, nije vidljiv iznos ulaganja u CEZIH, koja je plaćalo Ministarstvo, s obzirom na to da nije ustrojena sveobuhvatna evidencija praćenja ugovora u vezi s ulaganjima u program CEZIH.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s Ministarstvom utvrditi vlasništvo programa CEZIH, nadležnosti vezane uz ugovaranje usluga održavanja i nadogradnje programa, praćenje realizacije ugovora, evidentiranje i plaćanje usluga te ustrojiti odgovarajuće evidencije u poslovnim knjigama.

- 6.2. *Zavod u očitovanju navodi da se radi o tri zasebna projekta: CEZIH - Centralni zdravstveni informacijski sustav Hrvatske, CEZIH portal (www.cezih.hr) te CEZIH Card. Navodi da je Ministarstvo zdravstva vlasnik sustava CEZIH, dok je Zavod operater sustava CEZIH, u skladu s Odlukom tadašnjeg ministra zdravstva i socijalne skrbi o operateru Informatičkog sustava primarne zdravstvene zaštite - CEZIH PZZ, ustroju Koordinacijskog tijela CEZIH PZZ te ovlastima iz lipnja 2006. i ovlaštenu korisnik CEZIH-a, u skladu s odredbama Pravilnika o uporabi i zaštiti podataka iz medicinske dokumentacije pacijenata u Centralnom informacijskom sustavu zdravstva Republike Hrvatske (Narodne novine 14/10.) i Pravilnika o načinu vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom pacijenata u Centralnom informacijskom sustavu zdravstva Republike Hrvatske (Narodne novine 82/10.). Nadalje navodi da održavanje i unapređenje središnjeg dijela CEZIH-a od 2003. obavlja jedno trgovačko društvo te je do 2014. Ministarstvo zdravstva vlastitim sredstvima financiralo sustav CEZIH, s tim da je od 2015. podijeljeno financiranje sustava CEZIH između Zavoda i Ministarstva zdravstva na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o preuzimanju obveze plaćanja po zaključenju ugovora u razdoblju od dvije godine od zaključenja ugovora. Navodi da CEZIH portal (www.cezih.hr) ima za osnovicu IBM WebSphere programsku podršku i namijenjen je za sigurnu elektroničku komunikaciju sa Zavodom uz upotrebu „pametnih kartica“ Zavoda te sva ulaganja u navedeni portal od 2008. obavlja Zavod.*

CEZIH Card je tehnički naziv za sustav „pametnih kartica“ Zavoda — iskaznice zdravstveno osiguranih osoba - isprava 2. Ulaganja u sustav pametnih kartica CEZIH Card te sva ulaganja u predmetni sustav od 2008. obavlja Zavod. Navodi da se u poslovnim knjigama Zavoda vodi evidencija svih troškova vezanih uz CEZIH portal i CEZIH Card na temelju vjerodostojne dokumentacije te se može u bilo kojem trenutku utvrditi točan iznos rashoda za ulaganje i održavanje navedenog portala i sustava.

Međutim, u poslovnim knjigama Zavoda ne vodi se evidencija troškova Ministarstva zdravstva vezano za sustav CEZIH, s obzirom da CEZIH sustav nije u vlasništvu Zavoda, nego se vode isključivo troškovi koje je Zavod imao, po osnovi naprijed navedene Odluke Vlade Republike Hrvatske.

7. Sustav izvještavanja zdravstvenih ustanova

- 7.1. Zdravstvena djelatnost se financira na temelju ugovornog odnosa o ostvarenju određenih programa i pruženih usluga zdravstvene zaštite.

Uz propisane financijske izvještaje koji se sastavljaju i dostavljaju nadležnim subjektima, zdravstvene ustanove su temeljem ugovora obvezne u određenom vremenskom intervalu (mjesečno, tromjesečno i godišnje) dodatno izvještavati Zavod o elementima financijskog poslovanja putem web portala.

U navedenim izvještajima obuhvaćeni su prihodi i rashodi, primici i izdaci kao i u temeljnim financijskim izvještajima, grupirani računovodstveni podaci prilagođeni poslovanju zdravstvenih ustanova te nefinancijske informacije.

Ministarstvo i Zavod pokrenuli su projekt izrade središnjeg sustava za automatizirano, kontinuirano i konsolidirano prikupljanje podataka i izvještavanje o poslovanju bolnica, s ciljem prikupljanja specifičnih operativnih podataka javnozdravstvenog sustava.

Upravno vijeće Zavoda je u ožujku 2015. donijelo Odluku o utvrđivanju sredstava za sufinanciranje troškova informatizacije procesa izvješćivanja o ključnim podacima poslovanja bolnica u okviru projekta e-Bolnica u ugovornim bolničkim zdravstvenim ustanovama (dalje u tekstu: Odluka), kojom su utvrđeni iznosi sredstava za sufinanciranje troškova informatizacije od 1. kolovoza 2015. Planirana je nadoknada troškova informatizacije 65 zdravstvenih ustanova u iznosu 4.722.000,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost (u rasponu od 60.000,00 kn do 100.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost). Sredstva po pojedinoj zdravstvenoj ustanovi su utvrđena prema kategoriji bolničke zdravstvene ustanove utvrđenoj Pravilnikom o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova u kategorije (Narodne novine 95/10 i 86/14). Odlukom o izmjeni spomenute Odluke iz srpnja 2015., određeno je razdoblje nadoknade troškova od 1. rujna 2015., bez utvrđenog roka trajanja projekta.

Zavod je za nabavu programskog sustava e-Bolnica Upravljački modul te usluga nadogradnje sustava e-Usluge proveo dva bagatelna postupka nabave. Za nabavu programskog sustava e-Bolnica Upravljački modul zaključen je u srpnju 2015. ugovor u iznosu 242.875,00 kn s porezom na dodanu vrijednost te rokom izvršenja ugovornih obveza do konca 2015. Prema zapisniku o isporuci iz prosinca 2015., isporučena je tehnička dokumentacija programskog sustava e-Bolnica za dvije bolnice. Dobavljač je za obavljenu uslugu u prosincu 2015. ispostavio račun na ugovoreni iznos, a račun je evidentiran u poslovnim knjigama Zavoda za 2016.

Prema tehničkoj specifikaciji, sustav bi trebao omogućiti Ministarstvu i Zavodu pravodobne i točne informacije o poslovanju po pojedinoj bolnici, cjelokupnog bolničkog sustava te usporedbu poslovanja bolnica iste kategorije u određenom vremenskom periodu. Također, trebao bi omogućiti bržu dinamiku prikupljanja podataka, detaljnije podatke i automatiziranu dostavu, u cilju kvalitetnije podloge potrebne za izvještavanje te donošenje odluka.

Do vremena obavljanja revizija (lipanj 2017.), od 65 planiranih zdravstvenih ustanova u spomenuti sustav uključeno je 50 ili 76,9 %. Za uključenje u spomenuti programski sustav, Zavod je zdravstvenim ustanovama do konca 2016. nadoknadio 3.571.000,00 kn.

S istim izvršiteljem, za usluge nadogradnje računalnog sustava e-Usluge u prosincu 2015. zaključen je ugovor u iznosu 247.500,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Prema ugovoru, nadogradnja obuhvaća promjene u slogu računa koje se odnose na omogućavanje slanja računa od strane bolnica elektroničkim putem na integracijski sustav za elektroničko poslovanje (ISEP) po novoj strukturi slogova. Ugovoreni rok izvršenja usluga nadogradnje bio je deset dana od zaključenja ugovora.

Uz račun je priložen zapisnik o preuzimanju nadogradnje sustava e-Usluge iz siječnja 2016., prema kojem su usluge izvršene u skladu s ugovorom. Spomenuti sustav bi trebao omogućiti zdravstvenim ustanovama automatizaciju aktivnosti koje u određenim razdobljima obavljaju prema Zavodu, posebno postupak slanja i obrade računa te automatsko usklađivanje svih šifrnika potrebnih u postupku fakturiranja kojima se podiže kvaliteta fakturnog procesa (primjerice automatsko slanje e-računa prema Zavodu sa šaltera u trenutku nastajanja ili iz fakturne službe, znatno skraćuje slanja računa u Zavod, potpunu kontrolu i nadzor nad svakim računom, provjeru ispravnosti računa prije slanja u Zavod, provjeru pojedinačnog statusa svakog računa poslanog u Zavod i druge funkcionalnosti navedene u tehničkoj specifikaciji).

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.) spomenuti informacijski sustav nije u potpunosti u upotrebi, odnosno, od 60 bolničkih ustanova u sustav je uključeno 20 ili 33,0 %. Bolničke ustanove koje nisu uključene u sustav, račune dostavljaju na magnetskom mediju.

Rok za uključivanje zdravstvenih ustanova u spomenute programske sustave e-Bolnica i e-Usluge nije određen, iako je vidljivo da se radi o višegodišnjim projektima za koje je potrebno procijeniti vrijednost ulaganja i izvore financiranja.

S obzirom na to da se radi o projektima koji imaju za cilj kvalitetnije upravljanje u javnozdravstvenom sustavu prikupljanjem specifičnih operativnih podataka, potpunu kontrolu dostave računa bolničkih ustanova automatiziranim postupkom, Državni ured za reviziju predlaže procijeniti vrijednost ulaganja, rokove provedbe projekata te izvore financiranja. Također, predlaže ispitati mogućnost financiranja sredstvima iz EU fondova.

7.2. Zavod navodi da će u zajedničkoj suradnji s Ministarstvom zdravstva izvršiti procjenu vrijednosti ulaganja, rokove provedbe projekata, izvore financiranja te će razmotriti mogućnost financiranja sredstvima iz EU fondova.

8. Certificiranje sustava upravljanja Zavodom

8.1. U prosincu 2013. zaključen je ugovor o pružanju usluga certifikacije sustava upravljanja prema normi ISO 9001:2008, predmet kojega je certifikacija sustava upravljanja u Zavodu.

Nakon provedenih predcertifikacijskih i certifikacijskog provjera, Zavodu je u siječnju 2014. predan certifikat kojim se potvrđuje da je sustav upravljanja Zavoda u području rada „Pružanje usluga obveznog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja“ u skladu s normom. Certifikat je izdan na rok tri godine, uz godišnje provjere (audite). Po proteku roka, certifikat se obnavlja provođenjem ponovne provjere od strane izvršitelja usluge.

U prosincu 2016. provedena je godišnja provjera upravljanja sustavom kvalitete prema istoj normi u Direkciji Zavoda, kojim nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na prethodno stanje sustava te je Zavod zadržao certifikat. Područja poboljšanja predložena su u upravljanju zapisima te opisu poslovnih procesa u Službi za analizu i izvješćivanje. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2017.), u Zavodu su opisana 64 poslovna procesa, od kojih je u 2016. opisano 15 novih. U istom razdoblju, izvršena je prilagodba i izmjena 24 prethodno opisana poslovna procesa.

U 2016. provedeno je 75 unutarnjih provjera, kojima su provjerena 42 poslovna procesa.

Unutarnje provjere, koji se provode prema godišnjem planu, osim Službe za unutarnju kontrolu i upravljanje sustavom kvalitete, provode i drugi zaposlenici Zavoda koji su završili tečaj i stekli certifikat za obavljanje unutarnjih provjera (30 zaposlenika). Služba za unutarnju kontrolu i upravljanje sustavom kvalitete kroz provođenje opisanih postupaka ukazala je upravi Zavoda na nepravilnosti koje su aktivnošću nadležnih Sektora otklonjene ili je njihovo otklanjanje u tijeku.

Prema podacima Zavoda, rashodi za usluge certificiranja te troškovi tečaja i radionice iznosili su 314.292,00 kn. S obzirom na to da računovodstvene evidencije nisu uspostavljene na način da se evidentiraju povezani rashodi nastali provedbom aktivnosti uspostave sustava upravljanja kvalitetom prema normi, nije moguće utvrditi iznos ostvarenih rashoda za službena putovanja i dnevnice i potencijalno drugih rashoda vezanih uz certificiranje.

Odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), za jedan od ključnih zahtjeva u razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrola, navodi se važnost osiguravanja revizorskog traga, odnosno dokumentiranje poslovnih procesa. Prema Priručniku za financijsko upravljanje i kontrole Ministarstva financija iz svibnja 2012., poslovni procesi, posebno oni sa značajnim financijskim učinkom, mogu se dokumentirati na više načina: pisanim uputama, procedurama, odnosno donošenjem internih akata koji uključuju pravilnike, naputke, smjernice, upute i slično.

Razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrola ne zahtijeva od korisnika proračuna uvođenje ISO normi, jer uvođenje ISO norme ne znači da je uspostavljen učinkovit, odnosno razvijen sustav financijskog upravljanja i kontrola.

Ministarstvo financija, kao nadležno tijelo za koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru, nije dalo preporuku korisnicima za uvođenje ovog sustava bez prethodne procjene može li sustav upravljanja kontrolom uključiti sve potrebe financijskog upravljanja i kontrola te osigurati ostvarivanje zadanih ciljeva uz „najbolju vrijednost za novac“. Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika proračuna smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Odredbama članka 7. i 8. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15), propisano je da su za uspostavu, provedbu i razvoj financijskog upravljanja i kontrola, osim čelnika korisnika proračuna odgovorne i osobe na koje se prenosi ovlast.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz rujna 2015., ustrojena je Služba za financijsko upravljanje i kontrolu. Prema Pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta Zavoda iz studenog 2015., u navedenoj Službi je predviđeno pet djelatnika, a zaposlen je jedan.

Služba, između ostalog, treba obavljati poslove koordinacije razvoja financijskog upravljanja i kontrole financijskog poslovanja, izrađivati plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja kontrole financijskog poslovanja, koordinirati uspostavu, voditi i ažurirati registar poslovnih procesa i rizika u svim dijelovima financijskog poslovanja, analizirati rizike i izrađivati prijedlog plana upravljanja rizicima u svrhu njihovog smanjenja i otklanjanja, sudjelovati u izradi izvješća o uspostavi i funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Nadalje, Služba izrađuje interne akte kojima se uređuju opisi poslova, ovlasti i odgovornosti pojedinih sudionika u procesima planiranja, izrade programa, praćenja realizacije programa, obrade financijskih dokumenata, internog izvješćivanja o izvršavanju financijskog plana Zavoda i o ostvarenim ciljevima, odnosno rizicima te surađuje s Upravom za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole Ministarstva financija. Služba za unutarnju kontrolu i upravljanje sustavom kvalitete, u skladu s internim aktima treba provoditi kontrole izvršavanja ugovornih obveza ugovornih subjekata te izvršavanje radnih zadaća i organizacije poslova Zavoda u skladu s propisima i uspostavljenim pravilima u cilju zaštite prava osiguranih osoba i podizanja kvalitete rada. Poslovi financijskog upravljanja i kontrole nisu poslovi Službe za unutarnju kontrolu i upravljanje kvalitetom koja ih većinom obavlja kroz sustav certificiranja.

Državni ured za reviziju je mišljenja da Zavod treba uspostaviti sustav unutarnjih financijskih kontrola i sustav upravljanja kvalitetom primjenom rješenja koja nude postojeći propisi za proračunske i izvanproračunske korisnike, odnosno vlastitim kadrovskim resursima.

- 8.2. *Zavod navodi da je u skladu s poslovnom politikom, a po prethodno provedenom projektu „Reinženjering poslovnih procesa u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje“ te provedenom predcertifikacijskom auditu i uspješno provedenom certifikacijskom auditu od ovlaštene certifikacijske kuće (DNV Business Assurance) u siječnju 2014., dobio certifikat kojim se potvrđuje da je sustav upravljanja u Zavodu u skladu s normom ISO 9001 : 2008 i da vrijedi za područje rada „Pružanje usluga obveznog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja“. Odluka Zavoda da se uspostavi sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001 nije protivna pozitivnim propisima, a donesena je u cilju da se omogući neovisna i objektivna procjena sustava od strane vanjskih auditora, što će nesporno pridonijeti njegovoj cjelovitoj uspostavi i većoj učinkovitosti.*

S obzirom na zakonsku obvezu prema kojoj Zavod mora imati sustav kvalitete vezano uz financijsko upravljanje i kontrolu financijskog poslovanja, uspostavljen je rad Službe za financijsko upravljanje kontrolu.

9. Evidencija ugovora

- 9.1. Na razini zdravstvene zaštite, do konca 2016. zaključeno je 4 788 ugovora, od čega 4 022 primarne zdravstvene zaštite te 374 za izvanbolničku specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu.

Zavod nema jedinstvenu evidenciju zaključenih ugovora, nego svaka od ustrojstvenih jedinica vodi evidenciju iz svoje nadležnosti.

Djelatnostima na primarnoj razini zdravstvene zaštite koje se obavljaju po osnovi dodijeljene koncesije, osnovni ugovor se zaključuje na razdoblje dodijeljene koncesije, a financijski u skladu s odlukom Upravnog vijeća Zavoda kojom se zaključuju i ugovori o provođenju specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite.

Primjerak zaključenog ugovora o provedbi zdravstvene zaštite pohranjuje se u Službi za ugovaranje zdravstvene zaštite. Zaključeni ugovori s dodacima ugovorima, dostavljaju se ugovornoj strani te drugim ustrojstvenim jedinicama Zavoda (regionalnim uredima, Službi za kontrolu ugovornih obveza te Službi za financije i računovodstvo). Jedinstvena, odnosno centralizirana evidencija svih ugovora, nije uspostavljena.

Ustrojavanjem cjelovite evidencije, odnosno registra ugovora, osigurava se učinkovitija kontrola nad stvaranjem ugovorenih obveza i potraživanja, naročito onih koje se odnose na razdoblje koje je duže od proračunske godine.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti jedinstvenu evidenciju svih zaključenih ugovora.

- 9.2. *U vezi prijedloga da se uspostavi jedinstvena evidencija svih zaključenih ugovora, Zavod navodi da će Sektor za informacijske tehnologije objediniti evidencije svih ugovora na razini Zavoda.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Zavoda za 2016. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - revizijom za 2015., utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na obračun naknada isplaćenih putem ugovora o djelu bez potrebne dokumentacije o vrsti i vremenu obavljanja usluga te utvrđivanje troškova koji se podmiruju iz funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, ponovljene su i u 2016. (točka 1. Nalaza)
 - usporedbom podataka Porezne uprave koja evidentira obveze doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje prema Zakonu o doprinosima i podataka Zavoda, utvrđeno je da je Zavod u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima iskazao stanje potraživanja za doprinose obveznog zdravstvenog osiguranja više za 193.668.914,00 kn te prihode od doprinosa za zdravstveno osiguranje više za 34.633.616,00 kn u odnosu na podatke Porezne uprave; Prema procjeni Porezne uprave o mogućnosti naplate dospjelih potraživanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, početkom 2016. sporno naplativo je 5.903.323.792,00 kn ili 70,2 %, odnosno, početkom 2017. sporno naplativo je 5.801.608.877,00 kn ili 72,6 % ukupnih potraživanja za obvezno zdravstveno osiguranje, što je trebalo iskazati u okviru ispravka vrijednosti potraživanja; U poslovnim knjigama u okviru imovine nije evidentirana vrijednost osnovnog računalnog programa Digitalni registar lijekova; U okviru godišnjeg popisa imovine i obveza, popis potraživanja i obveza obavljen je preuzimanjem podataka iz glavne knjige, bez utvrđenih rokova dospelosti i pravnog temelja (točka 2. Nalaza)
 - Zavod nije ustrojio odgovarajuću evidenciju stvarnih troškova zdravstvene zaštite nastalih uslijed posljedica prometnih nezgoda; Uspostava evidencija je potrebna radi konačnog obračuna uplaćenih predujmova osiguravatelja od funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i navedenih troškova. (točka 3. Nalaza)
4. Zavod organizira i provodi poslove obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja. Financira se iz doprinosa, općih prihoda državnog proračuna, vlastitih prihoda i prihoda po posebnim propisima. Koncem 2016., Zavod je imao 2 321 zaposlenika. Od 18. lipnja 2014. do 11. svibnja 2016. vršiteljica dužnosti ravnateljice, odnosno ravnateljica Zavoda bila je Tatjana Prenda Trupec mag. ing. el., MBA, a od 12. svibnja 2016. za vršitelja dužnosti ravnatelja imenovan je mr. sc. Fedor Dorčić dr. med. spec.

Prihodi su iskazani u iznosu 23.725.904.027,00 kn, rashodi u iznosu 23.029.196.616,00 kn te je višak prihoda u iznosu 696.707.411,00 kn, od čega se na višak prihoda obveznog zdravstvenog osiguranja odnosi 644.720.956,00 kn i višak prihoda dopunskog zdravstvenog osiguranja 51.986.455,00 kn.

Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja je iznosio 2.667.755.049,00 kn te preneseni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 1.970.956.063,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode od doprinosa za zdravstveno osiguranje te ozljede na radu i profesionalne bolesti u iznosu 18.468.680.704,00 kn ili 77,8 % ukupnih prihoda, opće prihode iz državnog proračuna u iznosu 2.450.000.000,00 kn ili 10,3 % te prihode od inozemnih osiguravatelja u iznosu 1.114.070.728,00 kn ili 4,7 % ukupnih prihoda. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na bolničku zdravstvenu zaštitu u iznosu 8.185.744.432,00 ili 35,5 %, lijekove na recepte u iznosu 3.203.161.159,00 kn ili 13,9 %, te primarnu zdravstvenu zaštitu u iznosu 3.075.041.380,00 kn ili 13,3 % ukupnih rashoda. Koncem 2016. ukupna potraživanja su iskazana u iznosu 10.465.749.356,00 kn, što je za 1.278.675.909,00 kn ili 10,9 % manje u odnosu na konac 2015. kada su iznosila 11.744.425.265,00 kn. Vrijednosno značajnija potraživanja se odnose na potraživanja za doprinose obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu 8.183.749.764,00 kn ili 78,2 %, potraživanja za premije dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 1.539.832.260,00 kn ili 14,7 %, potraživanja od inozemnih osiguravatelja zdravstvene zaštite u iznosu 386.207.115,00 kn ili 3,7 % ukupnih potraživanja. Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 2.778.284.652,00 kn od čega se na obveze obveznog zdravstvenog osiguranja odnosi 2.620.426.236,00 kn i obveze dopunskog zdravstvenog osiguranja 157.858.416,00 kn. Vrijednosno značajnije obveze se odnose na obveze za lijekove na recept u iznosu 1.268.762.386,00 kn, prema inozemnim osigurateljima za liječenje hrvatskih osiguranika u iznosu 236.043.014,00 kn te za ljekarničke usluge u iznosu 187.177.462,00 kn. Planom nabave planirana je nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 74.777.249,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, što je za 12.413.000,00 kn ili 19,9 % više od početnog plana nabave. Plan nabave kao i dvije izmjene plana nabave objavljene su na mrežnim stranicama u skladu s odredbom članka 20. Zakona o javnoj nabavi. Zavod je ustrojio Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma i objavio na mrežnim stranicama u skladu s odredbom članka 21. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14). Prema statističkom izvješću o javnoj nabavi, u 2016. su zaključena 42 ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 25.883.277,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, od čega 21 ugovor o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 17.168.144,00 kn i dva okvirna sporazuma u iznosu 2.793.104,00 kn putem otvorenih postupaka, šest ugovora o nabavi robe i usluga u vrijednosti 4.322.029,00 kn putem pregovaračkih postupaka bez prethodne objave te 13 ugovora za usluge iz Dodatka II. B u iznosu 1.600.000,00 kn. Nabava roba, usluga i radova procijenjene pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn (bagatelna nabava) je iznosila 6.325.852,00 kn, od čega se na nabavu roba odnosi 2.837.626,00 kn, usluga 3.257.478,00 kn, te radova u iznosu 230.747,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. U 2016. su zaključena dva okvirna sporazuma na temelju kojih su zaključeni ugovori o javnoj nabavi u iznosu 2.400.854,00 kn. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na nepostupanje prema nalogima iz prošlih revizija te na računovodstveno poslovanje i prihode, dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.